

Toda la información
de Uribe Kosta,
semana a semana,
en vasco

¡y además, gratis!
solamente necesitas pasar a recoger el semanario
en los puntos habituales, a partir del jueves.

+ info: hiruka.eus

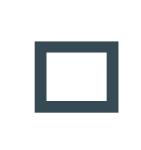
ASTEKARIA

IRRATIA

ATARI DIGITALA

**BAZKIDETZA BAT, HIRU HEDABIDE
BAZKIDE GURA ZAITUGU!**

AEK · ANDER DEUNA IKASTOLA · BERBOTS · BETIKO IKASTOLA · BIZARRA LEOAN · BOLIVARTIAR IKASKETA ELKARTEA
EGIZU · ESPAZIO ESKOLA · ZAZPIAK BAT... eta 28 bazkide eta 405 HIRUKAlagun

«Una lengua no se pierde porque los que no la saben no la aprenden, sino porque los que la saben no la hablan»

Joxean Artze

¡Únete, celebremos el día del euskera!

hirulka

Uribe Kostako astekaria

3 de diciembre, Día Internacional del Euskera. Te invitamos a que celebres a nuestro lado este día tan especial. Abrimos nuestras páginas a otros idiomas que forman también parte de nuestro entorno, con el fin de tender puentes para que os acerquéis a nuestra lengua, al mundo euskaldún. Te animamos a que tumbes tópicos —«el euskera es muy difícil»—, ¡cosas más «imposibles» has logrado! Lo único necesario es tu voluntad. En este número, te contamos como lo han conseguido otras personas; te facilitamos algunos ejemplos de la amplia oferta para aprender euskerá que hay en la comarca, y las oportunidades que se ofrecen si lo tienes en desuso u oxidado. Aunque haga frío, nuestras puertas y ventanas están siempre abiertas; somos un medio de comunicación local, donde las personas de Uribe Kosta son las protagonistas, hablen o no nuestra lengua. Acércate al calor de este placer: el euskera. Bienvenido, ondo etorri!

Abenduaren 3an, Euskararen Nazioarteko Egunean, zuri, euskaldun horri, hamaiaka mezu eta lizentzia-eskaera bat igorri gura dizkizugu. Batetik, gure egunerokotasunean salbuespen txiki bat eginenez, geure orriotan mundu zabaleko hizkuntzei ateak zabaldzu dizkiegu zenbaki honetan. Tokiko euskarazko hedabideek elkar harturik ipini dugu martxan ekimen hau; HIRUKA ez da erdaraz argitaratuko den euskarazko tokiko hedabide bakarra. Zenbaki honegaz lortu gurako genituzkeen helburuak hauak dira: euskaraz bizi ez direnei gure berri ematea, nortzuk garen, zer, zelan, zertarako eta zergatik egiten dugun azaltzeko; eta euskarara hurbiltzeko gonbitea egitea. Helburuakaz bat egingo duzulakoan, salbuespena onartzea eskatuko dizugu. Bestetik, Egun honetan, maitatzeaz gainera, Euskara gozatzea, erabiltzea, kontsumitzea eskatzen dizugu, eta hori egunero egiteko mezuia helarazi gura dizugu. On egin!

41. zenbakia | Zenbaki berezia | Nazioarteko Euskararen Eguna | 2015eko abenduaren 3tik abenduaren 10era arte

Muchas personas deciden aprender euskera y otras tantas tratan de recuperarlo. Os ofrecemos varios de sus testimonios.

Euskaltegis y asociaciones ofrecen una amplia variedad de cursos y talleres para aprender y hablar en euskera. ►12

Durangoko Azokak 50 urte beteko ditu aurten; hilaren 4tik 8ra bitartean, 250 ekitaldi baino gehiago hartuko ditu ospatzeko. ►19

Euskararen Eguna ospatu eta aldarrikatuko da egunean. Beste 364 egunotan ere, erabiltzera deitu dute. ►22

Todos los idiomas son nuestros, si nuestro idioma es verdaderamente nuestro.

Hizkuntza guztiak gureak dira gure hizkuntza geurea bada.

MITXI

ITZIAR IDIAZABAL GORROTXATEGI

UPV/EHUko Munduko Hizkuntza Ondarearen UNESCO Katedra

«Zertarako ikasi euskara,

Galdera hori ikasle batzuek egin zidaten aspaldi. Begira zer dion Henning Mankellen pertsonaia batek Lehoi eme zuria nobelan: «Ni zulua naiz. Behatz bat ebaki didate. Hala ere, mina jasan dezaket, baina beste bederatzi behatz baditut oraindik, txakalak dituen bizitzak beste. (...) Ni behatz bat gabe bizi nintek baina, nola biziko naiz nor naizen jakin gabe?».

Pertsonaia horrek bortxakeria asko jasan behar izan ditu seguruenik: nagusiki beltza izateagatik, eta baita zulua eta pobrea izateaz gain zulueraren ordez zurien afrikaansera ikasi eta hitz egitera behartuz bere nortasuna ezabatu nahi izan diotelako.

Gaur zuluera hizkuntza ofiziala da Hego Afrikan. Halere, munduan, herrialde atzeratuetan bezala aurreratuetan, norberarenak ez diren hizkuntza eta kultura nagusiak gainjartzen dira txikien eta askotan bertakoen gainetik. Ez dago hizkuntza edo kultura txikirik, berez edozein hizkuntzak balio bai edozertarako,

«¿Para qué aprender euskera si todos entienden el español o el francés?»

Hace tiempo que unos escolares me hicieron esta pregunta. Veamos lo que dice un personaje de la novela *La leona blanca* de Henning Mankell: «- Yo soy un zulú. Uno de mis dedos está amputado. Aún así, soportaré el dolor, y me quedan todavía nueve dedos, tantos como vidas tiene el chacal. (...) Puedo prescindir de uno de mis dedos pero, ¿Cómo voy a poder vivir sin saber quién soy? ».

Este personaje ha tenido que soportar seguramente mucha violencia: fundamentalmente por ser negro y además de por ser zulú y pobre y por estar obligado a aprender y usar la lengua afrikaans de los blancos y porque han querido que olvide su identidad zulú. Hoy la lengua zulú es lengua oficial de Sudáfrica. Sin embargo, en el mundo, tanto en países pobres como ricos, se imponen lenguas hegemónicas por encima de las lenguas menores y propias. Aunque no hay lenguas menores porque todas pueden usarse para todo lo que sus hablantes quieran, muchas se menosprecian a menudo con violencia, otras por dejadez. Y en esas circunstancias es difícil no perder la identidad.

En Euskal Herria –y no sabemos bien cómo– el euskara se ha conservado durante milenios. Siempre rodeada de lenguas dominantes y a menudo a punto de desaparecer; hoy sigue siendo una lengua vulnerable. Lo más normal es usar el español o el francés porque el vecino no sabe euskera o se cree que no sabe. ¡Se habla tan poco euskera en la calle, en el metro, en las tiendas, en las fiestas...! ¡Y la lengua que no se usa es lengua muerta!

La cuestión es que es mejor saber varias lenguas que ser monolingüe. Los humanos somos capaces de aprender y usar dos y más lenguas y hay pocas cosas que proporcionan más oportunidades, más conocimiento y más placer que el ser plurilingüe. Los vascos tenemos la suerte de poder aprender al menos dos lenguas y el bilingüismo es el mejor camino hacia el plurilingüismo. Además un plurilingüe que habla una lengua minorizada está mostrando al mundo que también estas lenguas tienen posibilidades. Sin perder nuestra identidad y enriqueciéndonos todos, aprender/usar el euskera nos hace más capaces de aceptar a los otros.

¿Habré respondido a la pregunta? ▶

«Pourquoi devrais-je apprendre l'euskera si vous comprenez tous l'Espagnol ou le Français?»

Il y a quelque temps des étudiants m'ont demandé cette question. Voyons ce qui nous dit un personnage du roman *La Lionne Blanche* de Henning Mankell. «-Moi, je suis zoulou. Un de mes doigts a été amputé. Pourtant, je supporterai la douleur et j'aurai encore neuf doigts, autant de vies qu'à le Chacal. (...) Je pourrai me passer d'un de mes doigts mais ¿Comment puis-je vivre sans savoir qui je suis? ». Ce personnage a sûrement supporté beaucoup de violence: principalement pour être noir mais aussi pour être zoulou et pauvre et en outre, parce qu'il a été obligé à apprendre et utiliser la langue afrikaans des blancs et parce qu'ils ont voulu qu'il oublie son identité zoulou. Aujourd'hui la langue zoulou est officielle en Afrique du Sud. Cependant, dans le monde, tant dans les pays riches que les pays pauvres, l'hégémonie de certaines langues s'impose au détriment des langues «mineures» et propres. Mais en fait il n'y a pas de langues «mineures» parce qu'elles peuvent être toutes utilisées pour tout ce que leurs locuteurs veulent. Plusieurs de ces langues sont méprisées, souvent avec de la violence, ou bien négligées. Dans ces circonstances il est difficile de ne pas perdre notre identité. Ici à Euskal Herria - et nous ne savons pas trop comment- l'euskera a été conservé pendant des millénaires. Elle a été toujours entouré des langues dominantes, et souvent sur le point de disparaître; aujourd'hui elle est encore une langue vulnérable. Plus généralement on utilise le Français ou l'Espagnol parce que notre voisin ne parle pas euskera ou bien parce qu'on pense nous qu'il ne le parle pas. On parle si peu l'euskera dans les rues, dans le métro, dans les magasins, dans les fêtes...! Et la langue qu'on n'utilise pas, c'est une langue morte! La question c'est qu'il vaut mieux connaître plusieurs langues qu'être monolingue. L'être humaine est capable d'apprendre et utiliser deux ou plus des langues, et il y a très peu des choses en termes d'opportunités, des connaissances et du plaisir, le fait de être plurilingue. Nous les basques, nous avons de la chance parce que nous pouvons apprendre au moins deux langues, et le bilinguisme est le premier pas vers le plurilinguisme. D'ailleurs, une personne plurilingue qui parle une langue minorisée, montre au monde que ces langues ont aussi de possibilités. Sans perdre notre propre identité et enrichis en tant que personnes, apprendre/utiliser l'euskera nous rende plus capables d'accepter les autres.

Aurais-je répondu à la question? ▶

Siendo la diversidad de idiomas una riqueza mundial, es el euskara el color de nuestro tesoro.

Hizkuntzen aniztasuna mundutarron aberastasuna izanda, gure harribitxiaren kolorea euskara da.

españolez edo frantsesez denek ulertzen badute?»

baina gutxitu, bazterrari egiten dira batzuetan bortxaz, bestetan axolagabeke-riaz. Eta zaila da egoera horietan hiztunen nortasuna ez galtzea.

Euskal Herrian - eta ez dakigu ondo nola- bertako hizkuntza (euskara) hitz egin da milaka urtetan. Hizkuntza erraldoiez inguratuta, askotan galtzeko zorian, eta orain ere arriskua badago. Leku askotan gaztelera edo frantsesa hobesten da ondokoak euskaraz ez dakielako, edo ez dakiela uste delako. Hain gutxi egiten da euskaraz kalean, autobusean, dendetan, festetan...! Eta erabiltzen ez den hizkuntza hil egiten da!

Kontua da, hizkuntza batekin baino hobeto bizitzen dela bi, hiru edo gehiago jakinda. Izan ere gizakiok gauza gara hizkuntza asko ikasi eta erabiltzeko, eta gauza gutxik eman ditzakeen aukerak, ezagutza eta plazera sortzen du eleanizsunak. Euskaldunok zortea daukagu, euskara eta beste hizkuntza bat behintzat ikas ditzakegu, eta elebidun izateak eleaniztu izateko bidean jartzen gaitu.

«Per què aprendre èuscar si tots entenen l'espanyol o el francès?»

Fa temps uns escolars em feren aquesta pregunta. Vegem el que diu un personatge de la novel·la «La lleona blanca» de Henning Mankell: «Jo sóc un zulu. Un dels meus dits està amputat. Tot i així, suportaré el dolor, i em queden encara nou dits, tants com vides té el xacal. (...) Puc prescindir d'un dels meus dits però, com podré viure sense saber qui sóc?»

Aquest personatge ha hagut de suportar segurament molta violència: fundamentalment per ser negre i, a més de per ser zulu i pobre i per estar obligat a aprendre i usar la llengua afrikaans dels blancs, perquè han volgut que oblidés la seva identitat zulu.

Avui la llengua zulu és una de les llengües oficials de Sud-àfrica. Tanmateix, en el món, tant en països pobres com rics, s'imposen llengües hegemòniques per sobre de les llengües menors i pròpies. Malgrat que no hi ha llengües menors, perquè totes poden emprar-se per a tot el que els seus parlants vulguin, moltes són menyspreades, sovint amb violència, d'altres vegades per deixadesa. I en aquestes circumstàncies és difícil no perdre la identitat.

A Euskal Herria -i no sabem ben bé com- l'euskara s'ha conservat durant mil·lennis. Sempre envoltat de llengües dominants i sovint a punt de desaparèixer; avui continua sent una llengua vulnerable. El més normal és fer servir el castellà o el francès perquè el veí no sap èuscar o es pensa que no el sap. Es parla tan poc basc al carrer, a l'autobus, a les botigues, a les festes ...! I la llengua que no s'usa és llengua morta!

La qüestió és que és millor saber diverses llengües que ser monolingüe. Els humans som capaços d'aprendre i fer servir dues i més llengües, i hi ha poques coses que proporcionin més oportunitats, més coneixement i més plaer que l'èsser plurilingüe. Els bascs tenim la sort de poder aprendre almenys dues llengües i el bilingüisme és el millor camí cap al plurilingüisme. A més a més, una persona plurilingüe que parla una llengua minoritzada fa palès al món que també aquestes llengües tenen possibilitats. Sense perdre la nostra identitat i enriquint-nos tots, aprendre / fer servir l'euskara ens fa més capaços d'acceptar els altres.

Hauré aconseguit respondre a la pregunta? ◀

Hizkuntza txiki bat dakin eleaniztunak gainera, munduko beste hizkuntza gutxituentzat ere aukera badagoela erakusten du. Nortasunik galdu gabe, eta guziok aberastuz besteak onartzeko gai egiten gaitu euskara ikasteak.

Erantzun ote diogu galderari? ◀

Munduko Hizkuntza Ondarearen
UNESCO Katedra

Cátedra UNESCO
de Patrimonio Lingüístico Mundial

UNESCO Chair
on World Language Heritage

«Vad tjänar det till att lära sig baskiska när ändå alla förstar spanska eller franska?»

Den frågan ställde en elev till mig för en tid sedan. Men titta vad en av Henning Mankells personer säger i boken *Den vita lejoninnan*: «Jag är en zulu. Ett av mina fingrar är amputerat. Ändå kan jag stå ut med smärtan, och jag har nio fingrar kvar, lika många som schakalens liv (...) Jag kan avstå från ett av mina fingrar, men hur ska jag kunna leva utan att veta men jag är?».

Den personen har säkert fått stå ut med mycket våld: först och främst därför att han är svart, men också därför att han är zulu och fattig har han tvingats att lära sig och tala de vistas språk afrikaans i stället för zulu, eftersom man vill sudda ut hans personalitet.

I dag är zulu ett officiellt språk i Sydafrika. Men i både fattiga och rika länder i världen domineras majoritetsspråken över små inhemska språk. Även om det egentligen inte finns några små språk, eftersom alla språk kan användas för allt deras talare vill, så ringaktas många av dem med våld, andra av nonchalans. Under sådana omständigheter är det svårt att inte förlora sin identitet.

I Baskien –vi vet inte riktigt hur– har baskiskan överlevt under årtusenden. Alltid omgiven av dominerande språk, och ofta nära att försvinna; i dag är det fortfarande ett sårbart språk. Det normala är att tala spanska eller franska eftersom grannen inte kan, eller vi inte tror att han eller hon kan, baskiska. Det talas lite baskiska ute, på tunnelbanan, i affärerna, under festivalerna...! Och ett språk som inte talas är ett dött språk!

Saken är den att det är bättre att kunna flera språk än att vara enspråkig. Vi människor har förmågan att lära oss och att använda oss av två eller flera språk och få saker erbjuda fler möjligheter, fler kunskaper eller mer nöje än att vara flerspråkig. Vi barker har turen att kunna lära oss åtminstone två språk, och tvåspråkigheten är den bästa vägen mot flerspråkigheten. Dessutom: en flerspråkig person som talar ett minoritetsspråk visar världen att även dessa språk har möjligheter. Utan att förlora vår identitet och till rikedom för oss alla, att lära oss och att använda baskiska gör att vi har lättare att acceptera «de andra».

Har jag svarat på frågan? ◀

Toutes les langues sont à nous, si notre langue nous appartient.

Hizkuntza guztiak gureak dira gure hizkuntza geurea bada.

Desde dentro

ELENA LAKA
Presidenta de Topagunea

Únete

Sin duda vivimos en una sociedad más euskaldún que hace 50 años. Han contribuido a ello instituciones, leyes y recursos empleados en favor del euskara. Pero, el factor principal que ha propiciado que hoy más del 60% de los habitantes de la CAV, y más del 25% en Navarra sean euskaldunes ha sido el esfuerzo de la ciudadanía, vascoparlantes y activistas en pro del euskara, quienes de forma organizada, han unido sus ilusiones y fuerzas para generar espacios en los que se pueda vivir en euskara. Hace 30 años comenzaron a organizarse en asociaciones locales, que buscaban agrupar a personas a las que unía un vínculo: el deseo de crear espacios para relacionarse en euskara. La lengua es un hecho social que relaciona, une; y el tejido que se creó sirvió para que los euskaldunes se juntaran y al mismo tiempo influyeran en su entorno para formar más espacios para el euskara. Así surgieron los medios de comunicación locales, asociaciones de tiempo libre... Muchas asociaciones locales de euskara se han unido en Euskaltzaleen Topagunea, cuya misión es trabajar con y por la ciudadanía para que la lengua vasca sea cada vez más lengua de comunicación entre todas las que vivimos en este país. Un movimiento social abierto, porque el euskara es un elemento que pertenece a todos, que sirve de nexo de unión, que iguala en derechos, cuya recuperación representa un acto de justicia social. Te invitamos euskaltzale, seas euskaldún o castellano parlante, a que te unas al Día del Euskara, a acercarte a la asociación de euskara del pueblo, a ilusionarte y formar parte del movimiento que nos conducirá a una sociedad más euskaldún y más justa e igualitaria para todas las personas y lenguas que forman parte de nuestra sociedad vasca. ◀

Kike Amonarriz filólogo, presentador y humorista, apuesta por sacar el euskera del terreno de la confrontación política.

FERMIN ETXEGOEN ▶

No parece que seamos un millón de personas capaces de hablar euskera.

En Euskal Herria somos unas 922.000, y hay que sumarle el número de euskaldunes de la diáspora. No lo parece porque llevamos siglos oyendo que somos una lengua pequeña. Porque el español y el francés son dos de las lenguas más habladas del mundo. Porque el uso social del euskera es menor que su conocimiento. En los últimos años hemos mejorado el nivel de conocimiento y en los siguientes tenemos que mejorar el nivel de uso.

¿Estamos en un momento clave, de ascensión o caída, o no?

Sí, porque en esta década la generación joven de hablantes que ha estudiado mayoritariamente en euskera se está incorporando masivamente al mundo laboral y está formando familias. Si esta generación que, mejor o peor, es capaz de comunicarse en euskera, adopta el euskera como lengua familiar y laboral, el euskera habrá dado un paso de gigante hacia su normalización. En cambio, si esta generación relega el euskera a ámbitos de usos simbólicos o marginales, habremos perdido una oportunidad histórica.

¿Cómo se puede dar la vuelta, avanzar?

Se puede y se debe. La mayoría de la sociedad está en una posición favorable al euskera y a su fomento. Es el momento de romper inercias, de ilusionar y motivar a la sociedad. No podemos olvidar que el caso del euskera es uno de los más avanzados a nivel mundial y que son muchas las comunidades lingüísticas y países que siguen con muchísimo interés nuestro caso. Les debemos también el crear un modelo de normalización lingüística que conjugue la revitalización lingüística de la lengua minorizada con el respeto a la diversidad lingüística; es

“Si la generación joven adopta el euskera como lengua familiar y laboral, será un paso de gigante”

una de las grandes aportaciones que podemos hacer al mundo.

¿Es necesario algún pacto social?

Es posible e imprescindible un acuerdo de mínimos que garantice sacar el euskera del terreno de la confrontación política y pasarlo al de la colaboración y crítica constructiva, de manera que sea posible agrupar las diversas sensibilidades sociales y políticas de este país en torno a un objetivo común. Es una cuestión de justicia social, de respeto a los derechos lingüísticos, de convivencia ciudadana y una gran oportunidad de generar una dinámica social aglutinadora, cohesionadora e ilusionante. Estoy convencido de que es lo que demanda la sociedad vasca y no enfrentamientos y utilizaciones partidistas y electoralistas del euskera.

¿Crees que el euskera puede ir a más, hasta alcanzar una situación de pleno

uso, de manera integradora?

Se necesitará tiempo, pero, sí. Puede llegar a ser la lengua de uso general en muchos ámbitos geográficos y sociales de Euskal Herria y se puede convertir en la lengua común y de acogida de las nuevas generaciones. Está en manos de la generación que en este momento tiene las riendas del poder político, económico y social. Si la gran mayoría de la sociedad está a favor de la revitalización del euskera, que haya una minoría en contra no puede ser un obstáculo para avanzar. Creo que es importante hacer una gran labor pedagógica y de información respecto a ese sector reticente.

¿Crees que las instituciones favorecen el uso progresivo del euskera o ralentizan tal proceso por miedo al hipotético conflicto de intereses mencionado?

Hay instituciones implicadas en la normalización lingüística, otras que hace muy poco que han tomado en serio el tema y otras que todavía ralentizan o obstaculizan el proceso. Es hora de superar esas inercias y de activar positivamente al conjunto de las instituciones. Creo que es un momento histórico que no podemos desaprovechar. Hoy en día ya no es de recibo inhibirse en este tema; es una cuestión de responsabilidad política. Creo que en los próximos años se deben dar pasos de gigante con respecto al uso del euskera a nivel institucional, en su fomento social y en la defensa de los derechos lingüísticos. No podemos olvidar que en la siguiente década las personas que se van a ir integrando en las instituciones van a ser euskaldunes en una inmensa mayoría.

¿Cómo haces para nunca perder el humor al hablar de carencias del euskera?

Para mí el euskera es una fuente constante de alegrías, ilusiones, satisfacciones y vivencias positivas. Vivo en euskera, desarrollo mis labores profesionales en esta lengua y participo de la vida social y cultural de este país principalmente en euskera. Las carencias y problemas que tiene el euskera son obstáculos a superar y retos que conseguir. Y en ello estamos con toda la ilusión y ganas del mundo. ◀

La diversité de langues étant une richesse du monde, c'est l'euskara la couleur de notre trésor.

Hizkuntzen aniztasuna mundutarron aberastasuna izanda, gure harribitxiaren kolorea euskara da.

El número de estudiantes en euskara crece

La cantidad de alumnos que estudian en euskara crece sin cesar en Euskal Herria. Además, un tercio de la población ha estudiado euskara al margen de su educación reglamentada.

El 3 de diciembre de 1949 se celebró por primera vez el Día Internacional del Euskara. Se escogió el día 3 de diciembre porque es la onomástica de San Francisco Javier, quien nació en el castillo que hoy lleva su nombre poco antes de la conquista de Navarra por parte de Castilla. Ese año, el día del euskara solo se celebró en las tres provincias de Ipar Euskal Herria y en algunos puntos de América. En Hego Euskal Herria había sido prohibido por el franquismo. Casi cincuenta años más tarde, en 1995, el Gobierno Vasco y Euskaltzaindia institucionalizaron tal fecha a petición de los participantes en la Primera Reunión Mundial del euskara.

la CAV se ha pasado de un 14% en 1983 a un 60% en la actualidad. En Navarra el crecimiento sostenido de los últimos años ha alcanzado a un 26% del alumnado. En Lapurdi, Baxe Navarra y Zuberoa las cifras son inferiores,

Más de 100 lenguas convergen en Euskal Herria, entre ellas el árabe y el chino

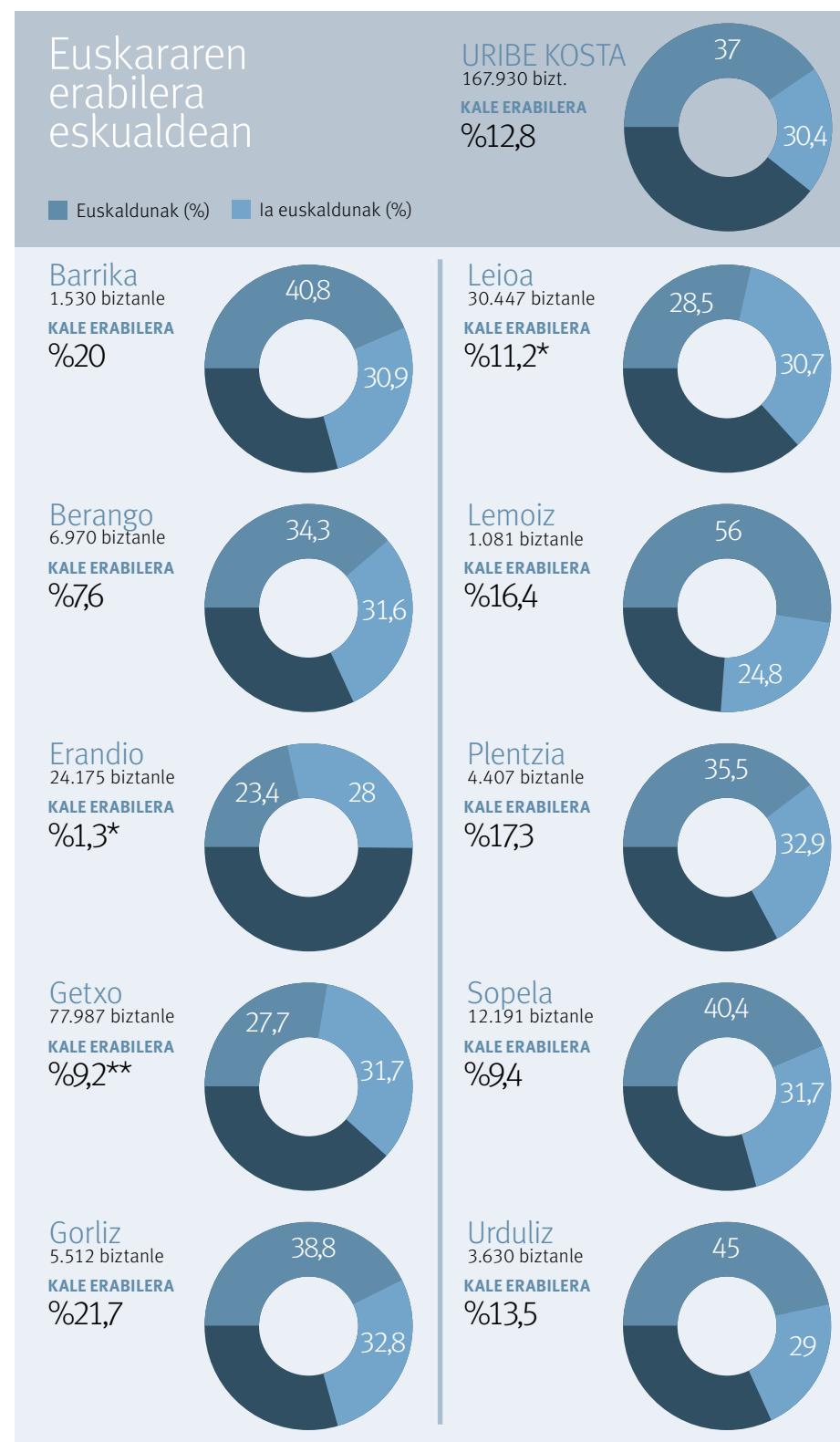
res, pero también se constata un crecimiento progresivo.

Según la encuesta sociolingüística de 2011, un tercio de los habitantes del país ha estudiado euskara al margen de su educación reglamentada. En los euskaltegis, el número de alumnos ha descendido en los últimos años, debido a que las nuevas generaciones no necesitan de sus servicios en la misma medida. El perfil actual de quien acude al euskaltegi es mujer, entre 36 y 45 años, y con estudios universitarios.

Diversidad lingüística

Hoy en día se hablan más de 100 lenguas en nuestro territorio. Junto al euskara, español y francés, algunas de las lenguas más habladas son el árabe, el berebere, el wolof, el chino, el rumano y el inglés.

Asimismo, el número de alumnos que estudian en euskera crece sin cesar en todas las provincias vascas. En

* 2013ko datuak | **2010eko datuak | EUSTATEk bi urtetik gorako biztanleak hartzentitu

5.000 baietz!

Abenduan, .EUS domeinua 9,95ean denontzat

www.domeinuak.eus

.EUS komunitateak erronka berria du: 5.000 domeinuen langa gainditzea.
Anima zaitez eta sortu zure .EUS domeinu-izena!

aek
euskarra praktikoa

URIKE KOSTAk AEK
IKASTARO TRINKOAK / MAILA GUZTIAK
Hasiera eguna: 2016/01/11
Amaitera eguna: 2016/03/16
Orduetegia:
goizez: 09:00-13:00/arratsaldez: 16:00-20:00
Matrikula eped abenduaren 18ra arte
944 30 47 34/944 64 60 63/946 77 36 76
lauaxeta@aeck.org/iamia@aeck.org/
jentilbaso@aeck.org

30 urtean,
50.000 lagunek
ikasi dute
euskarra
gure 100
euskallegietan

Eman izena

Reservas: 673 200 100 - 946 444 000
www.aek.eus

Todas as linguas son nosas, se a Nosa lingua é verdadeiramente nosa.

Hizkuntza guztiak gureak dira gure hizkuntza geurea bada.

ROZIO LUCES GOÑI
Montevideo (Uruguay), Algorta

«Vasco...
¿pero eso
para qué te va
a servir?»

Esa frase o pregunta la tuve que escuchar más de una vez mientras aprendía euskera en Montevideo, a 10.000 kilómetros de acá. ¿Por qué aprendí? Porque organizaron un curso de verano en la euskal etxea y me invitaron, no tenía grandes planes y me animé a probar; tuve la oportunidad y la curiosidad de empezar, y después el tema me enganchó. Al principio se me hizo un poco difícil, la verdad, era un idioma del que sabía tres palabras escuchadas en casa, pero nada más. Los primeros dos meses no asimilaba lo que veíamos en clase, pero a partir de ahí fue como que me cayó la ficha... Y entendí la mecánica del idioma, y poco a poco... hasta hoy.

Aunque para aprender euskera más importante que el idioma en sí, para mí fue la gente que fui conociendo durante esos años, y las experiencias que viví, eso fue lo que más me marcó. Gente que amaba (ama) su lengua, que te regalaba lo mejor de sí. Esa gente fue la que me dijo que euskaldún era el que hablaba euskera, y me pareció una idea muy inclusiva, no se necesitaba un pedigree especial, ni haber nacido en un sitio concreto, ni ser «hija de». Ser euskaldún era algo que yo había elegido y estaba en proceso de ser.

Cuando vine a Algorta a vivir me costó un poco encontrar a esa comunidad de euskaldunes, un día por la calle vi un cartel de Bizarra Lepoan, organizaban un taller y me animé. Por esa época necesitaban a alguien para dinamizar el proyecto Berbalaguna, y para mí fue una buenísima oportunidad de conocer a la gente que se movía en torno al euskera, quienes lo estaban aprendiendo y euskaltzales que estaban detrás de esas iniciativas.

Me siento privilegiada por poder trabajar y vivir en gran medida en euskera en Getxo, en algo que me gusta, donde la gente que participa lo hace motivada, porque ama su idioma y lo quiere usar y compartir. El inicio de los proyectos que creamos son las ganas de hacer de las y los que tenemos cerca, un abanico que se abre cuando conocemos gente que tiene ideas y ganas.

Me gusta la idea de tejer redes entre euskaltzales, pero también me parece muy importante abrirme a la gente que todavía está un poco más lejos del euskera, la que no lo tiene en su día a día, para poder motivarlas a aprenderlo y acercarlas a lo que yo vivo. Creo que en nuestro caso es como una responsabilidad de transmitir lo que nos gusta, y que todo el mundo tenga la oportunidad de conocer y disfrutar y querer al euskera y a nuestra cultura.

Gehienetan jendea euskaraz ezagutzen dudanez, askotan gertatzen zait lagun asko harritzea niri erdaraz entzuten didatenean, begiak zabal-zabalik geratzen dira eta galdetu egiten didate: «Baina a ze azentua daukazun, zeu nongoa zara, bada?» «-Neu, euskalduna». Euskaraz egi-tea nahikoa baita euskalduna izateko. ◀

JENNY MAIR
Eskbank (Eskozia), Algorta

«Basque
is worth
the effort»

Early 23 years ago when I first came to live in the Basque Country, I remember sitting in my «new» living room watching TV. At that moment I felt a bit lost as I understood absolutely nothing of what the presenter was saying. «this Spanish is much more difficult than I had expected....» I thought to myself. So different from the few words I had managed to learn when I was still living in Scotland.

Little did I know at that point that I was watching ETB1 and the «Spanish» was in fact Basque! My first goal on arriving here was to learn to speak Spanish, so after making friends here I made a point of surrounding myself with local people rather than other foreigners like myself. However, I soon became aware of another language being spoken and my curiosity was aroused. What is this incredibly difficult sounding language with so many x's and z's? Has it got nothing in common with Spanish? Over the years I have made several efforts to learn Basque and I have to admit that it is a difficult language to study mainly due to its complicated grammar. How many times have I wished that I had gone straight to a tiny village in Gipuzkoa where nobody speaks Spanish or even easier, that someone had invented a magic pill that would enable me to speak Basque fluently! But back to reality and thanks to private classes with patient teachers, now I am able to have a conversation and

express myself fairly well in Basque. (when I say fairly well, please remember that I'm a «giri!») When I had my son I realised that the most important language for him to learn and love was Basque. Euskal Herria is where we live and although English is very important for future career opportunities, what I really wanted was Basque to be his mother tongue. Fortunately, Basque is just as important for him as it is for me. The fact that he can't wait to go to bertsos every week not only abates my concern but also speaks volumes of the enthusiastic teachers who spend their time sharing their love and knowledge of the language. Many other activities are being organised to promote the use of Basque in daily life. And the fact that radio and tv programmes in Basque aren't considered a waste of the tax payer's money, as is the case in Scotland, is encouraging. There, Gaelic is only spoken in the north west of the country; only 1.1% of a population of 5 million speak Gaelic and it is still perceived by many to be an unimportant minority language which doesn't deserve the financial funding it's given. Perhaps for this reason I feel so strongly about living in Basque. It's what makes the Basque Country unique. How fortunate is a country to have a language which defines its history, culture, traditions, music, literature, sport... need I go on?

It's something that should be treasured. It's not about preserving; it's about living the language and making it a fundamental part of our lives. Basque has enriched my life, as it opens doors to new experiences and a more in depth understanding but I do feel particularly lucky to have stayed here and made the Basque part of my life. Now 23 years later I can watch ETB1 and understand a little bit more! ◀

Sendo a diversidade de linguas unha riqueza mundial, é o euskera a cor do noso tesouro.

Hizkuntzen aniztasuna mundutarron aberastasuna izanda, gure harribitxiaren kolorea euskara da.

JONALLY PUZON

Itzubaltzetartutako kazetari filipinarra

Ipinagmamalaki ko na ang ating mga kabataan ay mag-kakaroon ng ibat ibang ugat ng lahi para sa ikauunlad

Ang pag-iwan at pag ibayo sa lupang sinilangan ay mahirap at napakasakit na desisyun, lalo na pagdating mo sa ibang lugar o bansa na wala kang kamuwang-muwang sa kultura at wikaing pambansa. Pero sa likod ng kahirapan at sakripisyo kng may tiwala at pananalig lahat ating pawis ay magdulot kabutihan. Hanggang sa akoy nakapag asawa ng vaso, natuklasan ko na hindi lang castellano ang wika nila meyron pa mas kalugod lugod na wikain eto ay euskera.

Napamahal ko na rin eto dahil sa aking asawa, sinikap ko matoto pero wala ako oras, sa panghihinayang na makapagsalita sana sa wika ina sa pais vasco ipinasok nami sa paaralang ikastola anak namin si aner at yaong tumpak ang aming plano, masaya at ibinubunyi namin ang ikalawang tahanan ng mga bata. Tahanan na magturo sa kanila ng maandang asal at pananalita. Bilang residente ng Pais Vasco, dapat din tangkilikan at matutunan ang wika euskara at ipagmamalaki sa buong sambayanan. ◀

«Estoy orgullosa de que nuestros hijos tengan raíces múltiples»

Marchar de mi tierra madre fue una decisión crucial: llegar a un país totalmente desconocido con su cultura e idioma propios es no vivir; pero soy positiva y tengo fe para aprender. Creo que todo es posible y desde que llegué al País Vasco en 2004, he aprovechado cada minuto para aprender un montón de cosas. No ha sido fácil, porque no se me da bien el castellano, pero con tiempo y trabajando duro, las cosas han mejorado. Hasta que me casé con un euskaldún. Entonces descubrí que hay otro idioma, el euskara, muy interesante pero muy complicado para aprender. Influenciada por mi marido, empecé a estudiar, pero no me daba el tiempo. Aun así, me gusta mucho oír a la gente hablar euskara. Me parece importante saber hablarlo, porque estamos en el País Vasco. Así, decidimos que los niños fueran a la ikastola para disfrutar su lengua paterna. Hemos acertado con la decisión, y estamos muy orgullosos de Aner, en la ikastola. ◀

BÀRBARA PLA VEGUÉ

Getxo Rugby Taldeko kide bartzelonarra

«Tan de bo algun dia al vestuari només s'escolti xerrar en euskera!»

El primer contacte que vaig tenir amb l'euskera va ser a la selecció espanyola de rugby on en aquell moment, hi havia forces jugadores d'Euskadi i força sovint podíem escoltar-les parlar en la seva llengua. També cantar cançons que al final vam aprendre les demés com si fossin nostres. Era bonic veure com diferents llengües (euskerà, galleg, català i castellà) convivien en un mateix grup sense cap problema, tot al contrari! Poc pensava jo que al cap de poc, la vida em portaria a canviar de residència establint-me a Euskadi. D'això ja fa 7 anys però encara tinc una signatura pendent que és aprendre la llengua com cal, per poder-la utilitzar en el dia a dia sense problemes però no és gens fàcil, perquè en l'àmbit en el que em moc, poca gent l'utilitza.

Com es pot aprendre una llengua si no s'utilitza? Com es pot aprendre una llengua si els propis ciutadans que l'han d'utilitzar no ho fan? Això no facilita gens que els que venim de fora, podem aprendre-la. Des de que vaig arribar, vaig començar a jugar amb l'equip de rugby del poble i em va sorprendre que jugadores que a casa seva parlaven en euskera, entre elles ho feien en castellà. Al preguntar-les-hi per què, deien que era una falta de respecte per aqueles que no les entenien. Però com pensen que aprendré si no l'escotto?

Així que al cap d'uns anys, em vaig apuntar a l'euskaltegi cinc dies a la setmana, dues hores cada dia. Vaig començar les classes amb certa recerca doncs tot el que havia sentit és que era una llengua molt difícil d'aprendre, que a tothom li costa molt i amb l'experiència de companyes d'equip que porten molt temps estudiant-la. De mica en mica, sense ser-ne molt conscient, vaig anar adquirint vocabulari, fluïdesa... i començava a poder construir frases i poder expressar-me. Era molt simple però per a mi era tot un orgull aconseguir-ho! Estic molt contenta del que vaig aprendre tot aquell curs. També vaig compartir inquietuds i amistats amb alguns dels meus companys de curs.

Per desgràcia, un més abans d'acabar el curs vaig haver de deixar les classes per anar a competir amb la selecció i aquí es van acabar els meus estudis. Ja al curs següent l'exigència d'entrenaments, concentracions i competicions amb la selecció, va anar augmentant i va ser impossible tornar-me a apuntar.

Què hagués passat si quan vaig arribar tothom m'hagués parlat en euskerà? Segurament els primers dies, mesos, ho hagués passat malament però ara ja el parlaria perfectament. No crec que l'euskera sigui més difícil que l'alemany, o el xinès però això no vol dir que no es pugui aprendre.

Ara mateix no puc tornar a estudiar-lo però en quan deixa de jugar, m'agradaria començar de nou amb les classes per algun dia, parlar perfectament amb les meves companyes d'equip. És un patrimoni que no podeu deixar que es perdi! ◀

Every language is ours, if ours truly belongs to us.

Hizkuntza guztiak gureak dira gure hizkuntza geurea bada.

AINTZANE DIAZ ALDASORO
Erandio

«Euskara maitia, izan direnak izan direla, eskutik goaz bidean»

Erandioko Fano auzoko alaba naiz. Gezurra dirudi, baina, nahiz eta bertakoia izan, euskaldun berria naiz. Amaren familia euskaldun zaharra da. Hori dela-eta, nire amak txikitak bazekien. Hala ere, ama gaixoak ezin izan dit euskara transmititu, ahaztu egin zitzaiolako; gerra garai-koia da-eta bera.

Nik betidanik euskara maitatu izan dut, beraz, txiki-txikitatik euskara ez jakiteak amorrua eman dit; gure hizkuntza izanik... Bai, horixe! Hala izan da. Urteak pasa ahala, seme-alabak izan ditut. Geroztik, burua euskaltegian gero eta hurbilago ikusi dut haietkin hitz egin nezan. Horregatik, duela hamar urte inguru, Leioako AEK-ko euskaltegian gogoz eta ilusioz ikasten hasi nintzen. Pare bat urte egon eta gero, Bilboko euskaltegi batzuetan egon naiz. Horrez gain, hainbat barnetegitan ere izan naiz.

Gaur egun, berbalagun bi taldetara joaten naiz. Nabaria denez, oso murgilduta nago euskararen munduan. Gainera, hori gutxi balitz, euskalraz gozatzen jarraitzen dut.

¡Os animo a todos/as a aprender nuestro idioma gozando del mismo!
Anima zaitezte!

IÑAKI VIDAL MONDEJAR
Bartzelona/Getxo

«Lagun horiek ez dakitena da haiek egin nautela euskaldun»

Bost urte nituela, aitaren lanbideak behartuta, Algortatik Bartzelona aldera joan ginuen familiako guztiak. Ez nintzen txarto bizi katalanezko oihartzunen artean; baina hazitakoan, jakin-mina edo herrimina dela eta, hasi nintzen gure hizkuntza ezagutzen. 29 urterekin jaoterrira bueltatu nintzen.

Euskalduntzearen hasiera topatu behar badut, guraso erdaldunei Katalunian ikasitako berba eta abesti zatietan egon liteke... Gaur esan dezaket euskalduna naizela, makinatxo bat euskaldunek euskalduntzat hartu nautelako. Azken urteotan ezagutu ditudan lagun horiek beharbada ez dakitena da haiezek egin nautela euskaldun; bakoitzak bere erara, zer edo zer emanez. Bartzelonako Euskal Etxekoek hizkuntzarekin jolasteko gogoa. Getxoko euskaltegiako irakasle batzuek haien prestasuna eta pazientzia. Berbalagun-taldeko hiztun bikainen batek begirunea eta denbora; beste hiztun ez horren bikain batzuek naturaltasuna eta kemenia. Baserriren bateko aitita-amamek herri-berbaeraren bizitasun eta aberastasunaren berri... Gainera, haietako askok maitasun eta bizi-poz itzelak ere eman dizkidate. Euskalduna izateak ez duela ezertarako balio esan didanik ere egon da, baina ez daukat astirik horretaz idazteko, zorionez; orain pentsatu behar dut zelan itzuli emandako guztia. Euskaraz, jakina.

JON SINDREU LARRAÑAGA
Londres/Bartzelona

«Saiatzen ari naiz Londresetik berreskuratzen, bizitzen...»

Outside Bethnal Green tube station, the auxiliary verbs of nor-nori-nork don't sound any easier. No matter how much I try to memorise them on my way to the Euskal Etxea in London, they fade away faster than I can repeat them in my head. And yet, when my Basque teacher utters words I haven't heard in 15 years, I somehow understand.

És una experiència difícil de descriure, la de sentir els mots d'una llengua materna oblidada. Des que vaig néixer, ma mare em parlava en euskeria i el pare ho feia en català. Si algú es pregunta si realment existeix el bilingüisme perfecte, jo amb 3 anys n'era testimoni. Vivint a Barcelona tota la vida, la tragèdia va ser esberlar la ficció que ma mare no parlava perfectament el català.

Hamar urte nituen konturatu nintzenean euskara ia galdua nuela. Nire amaren lagunak, Pilik, Bilbotik deitu zuen eta nik ezin izan nuen euskaraz ondo erantzun. Orain 27 urte ditut eta saiatzen ari naiz Londresetik hizkuntza berreskuratzen, bizitzen, sentitzen... Euskaraz hitz egitea niretzat oraindik zaila da, baina hitzak nire buruan eta nire bihotzean beti ezagunak egiten zaizkit. Izugarritzko esperientzia izaten ari da.

JOSE RAMON ONANDIA LONGARTE
Getxo

«Euskara ikasten eskarmentua, eta gogoz egiten ditudan ekintzak»

Duela urte batzuk, 62 urterekin eta erretiroa hartuta, astia sobera nuenez, aspaldi gogoa nuen euskara ikasteari berriro ekin nion. Lauaxeta AEK euskaltegian egin nituen aurreneko urratsak, gero J.A. Agirre; egun, bertoko mintza praktika taldean nabil; udan astebetek ematen ditut barnetegian. Euskara ikasteko modu egokiena, euskara eguneroko bizitzan barneratzean datza. Hori lortzeko, besteak beste, hilero euskaraz eleberri bat irakurtzeko ohitura dut, baita noizik behin artikuluren bat idazten saiatu ere; baina garrantzitsuena, nire ustez, mintzapraktika da. Euskaltegian mintzapraktika talde bi ditugu; euskaldun berriak zein zaharrak daude, eta guztiok elkarrekin hizketan aritzen gara, azterketarik gabe, presiorik gabe, lagun berriak eginez, edozelako gairi buruz mintzatzen; giro ederrean. Berbalagun ekimenean ere parte hartu ohi dut; Egizuren beste ekintzetan ere bai. Hori gutxi balitz, Donostiako Udalak antolatutako Mintzanet.net programaren parte-hartzalea naiz hasieratik. Astero hiru pertsonarekin euskaraz hizketan aritzen naiz, Skype-ren bidez, ordubetez; etxetik irten gabe, munduko edozein tokitako euskara zaleekin. Ez dakit euskara asko edo gutxi ikasi dudan, baina saiatzen eta saiatuko naiz euskaraz bizitzen eta euskaraz erosotasunez jarduten, hori baita nire helburua.

If the diversity of languages is of worldwide wealth then Basque is the colour of our treasure.

Hizkuntzen aniztasuna mundutarron aberastasuna izanda, gure harribitxiaren kolorea euskara da.

«Euskal folklorearen grina sustatu nahi dugu»

Aratz Dantza Taldeak 35 urte bete ditu aurten.

Euskararen Egunaren harira, taldea omendu dute, urte horietan guztietan euskararen alde egindako lanagatik.

IKER RINCON MORENO ▶

Joan den azaroaren 29an, Aratz Dantza Taldea omendu zuten Gorlizen, euskararen alde egindako lanagatik. Euskararen inguruaren sortu zen taldea, duela 35 urte, eta gaur egun euskara eta euskal kultura bultzatzeko hainbat ekimen antolatzen ditu urte osoan.

Euskararen Egunaren harira, taldea omendu berri dute Gorlizen. Zelan harta duzue omenaldi hori?

Ilusio handiz, egia esanda. Udan herriko jaietako pregoilari izendatu gintuzten, eta hori gauza handia izan zen guretzat. Beraz, orain berriro ere guomentzeak poztasun handiaz hartu dugu.

Zelakoa izan da Aratz Dantza Taldeak euskarari egin dion ekarpena urte horietan guztietan?

Gure taldea betidanik egon da euskarari oso lotuta. Entseguak euskaraz egiten ditugu, agerraldietan hizkuntza biak (euskarra eta gaztelania) erabili izan ditugu beti aurkezpenak egiteko; era berean, Korrikan eta herrian euskarari lotutako edozein ekintzatan hartzen dugu parte. Azken finean, euskara gure egunerokotasunean erabiltzen saiatzen gara, herrian gure hizkuntzaren presentzia areagotuz.

Aurten 35 urte bete dituzue. Zelan sortu zen taldea?

Izan ere, taldea euskararen inguruaren sortu zen. Gurasoen talde bat euskara ikasteko asmoz hasi zen elkartzen, eta

horrek jotak ikastera eraman zituen. Hala, modu horretan jaio zen taldea, euskara eta euskal folklorea ikasteko gogotik.

Zelakoa izan da Aratz Dantza Taldearen bilakaera hasieratik gaur eguneira arte?

Taldea sortu zenean, 1980an, 15 edo 20 pertsonak besterik ez zuten taldea osatzen. Urteak aurrera joan ahalia, 120 dantzari baino gehiago izatera heldu izan gara. Hasieran, herriko jaietan baino ez zen dantzatzen, baina urte horietan guztietan Euskal Herriko hainbat herritan dantzatu izan dugu, baita Euskal Herritik kanpo ere: besteak beste, Katalunia, Galizia edo Menorcako dantza-taldeekin trukeak egin ditugu. Horrez gain, Bizkaiko Dantzarien Biltzarrean federatutu gaude, eta Bizkaiko eta Euskal Herriko Dantzari Egunetan hartzen dugu parte. Dena den, Aratz Dantza Taldean familia bat izan gara beti, eta hori ez da aldatuko.

Zein da edo zelan ikusten duzue euskararen eta euskal kulturaren egoera Gorlizen?

Egia da oraindik pauzo gehiago eman behar direla egoera idiliko bat lortzeko eta euskara guztiz normalizatzeko; baina guri dagokigunez, behintzat, aurrerapauso nabarmenak ikusi izan ditugu. Gero eta gehiago dira euskarra etxeko edo ama hizkuntza dutenak, eta hori kalean ere nabaritzen da. Guk gure dantzarien gurasoekin ditugun harremanak gero eta gehiago dira euskaraz. Euskal kulturari dagokionez,

Azaroaren 29an egin zioten omenaldia Aratz Dantza Taldeari Gorlizen.

oso presente egon izan da beti gure herrian.

Zer egin behar da horri guztiari bultzada emateko?

Esaten den bezala, «hizkuntza bat ez da galtzen ez dakitenek ikasten ez dutelako, dakitenek erabiltzen ez dute-

lako baizik». Azkenean, gugan dago euskara dagokion tokian jartzea.

Zein da taldearen helburua?

Batez ere, euskal folklorearen grina sustatzea belaunaldi berriengan, galdu ez dadin. Eta nola ez, ondo pasatzea! ◀

ABENDUAK 7 - 8 DICIEMBRE

*Andra Maria Sortzez Garbiaren Eguna
Festividad de Santa María de la Purísima Concepción
GORLIZko Elizako plazan / Plaza de la Iglesia. GORLIZ*

ABENDUAK 7 DICIEMBRE

17:00 - 21:00	Haur Parkea (puzgarriak, tallerra, ludoteca 0 urtetik gorakoentzat...) Parque Infantil (hinchables, taller y ludoteca a partir de 0 años)
19:00 - 21:00	Disko Festa

ABENDUAK 8 DICIEMBRE

08:00 - 14:30	VIII. Karakol txapelketa gastronomikoa bizkaitar saltsan VIII Concurso gastronómico de caracoles en salsa vizcaína
10:00 - 14:30	X. Gabonetako Azoka X. Feria de Productos Navideños
11:30	Meza, Lirain abesbatzak abestua Misa, cantada por el coro Lirain
	Umeen karakol txapelketara izen-ematea Inscripción a la carrera infantil de caracoles
12:30	12 urtetik beherako umeen Karakol txapelketa Carrera de caracoles para menores de 12 años
	Trikitillariak herrikik / Pasacalles con trikitillaris
13:30	Kazuelen aurkezpena / Presentación de cazuelas de caracoles
14:30	Sari-banaketa / Entrega de premios

Tutte le lingue saranno nostre, solo se ciò che è nostro sarà davvero nostro.

Hizkuntza guztiak gureak dira gure hizkuntza geurea bada.

Euskaltegiak

AEK

Lauaxeta euskaltegia

Iparbide, 6-beheia; 48991 ALGORTA (GETXO)
944 304 734
lauaxeta@aeck.eus
www.aek.eus/blogak/uribekosta

Lamia euskaltegia

Luis Bilbao Libano, 8; 48940 LEIOA
944 646 063
lamia@aeck.eus

Jentilboso euskaltegia

Kristo, 8; 48620 PLENTZIA
946 773 607
jentilboso@aeck.eus
Iberre plaza, 5; 48640 GORLIZ
946 773 646
jentilboso@aeck.eus

Udal euskaltegiak

Erandioko Udal Euskaltegia

Desanexio, 4-3.; 48950 ALTZAGA (ERANDIO)
944 676 075
erandio.eusk@euskalnet.net
www.erandio.net

Getxoko Udal Euskaltegia

Lope de Vega, 12-3.A; 48930 ROMO (GETXO)
944 646 299
euskaltegi@getxo.eus
www.getxo.eus/eu/euskaltegi

Mastitxu Euskaltegia

Iparragirre Etorbidea, 78; 48940 LEIOA
944 640 002
euskaltegi@leioa.net
www.euskaltegileioa.com

Sopelako Udal Euskaltegia

Enrike Urrutikoetxea, 10; 48600 SOPELA
946 763 154
euskaltegia@sopelana.com

Bestelakoak

Jose Antonio Agirre

Algortako Etorbidea, 104; 48991 ALGORTA
944 606 671 / j.a.agirre@euskalnet.net
www.jagirre.net

Uztarri umeen euskaltegia

Jose Antonio Agirre euskaltegia
944 606 671 / uztarrialgorta@gmail.com

Hizkuntza-eskolak

Getxoko Hizkuntza Eskola

Eskola plaza, z/g; 48930 AREETA (GETXO)
944 805 238 / 014865aa@hezkuntza.net
www.eoigetxoheo.hezkuntza.net

Mil y una oportunidades eta euskara erabiltzeko

Helduek euskaltegietan daukate euskara ikasteko aukera; elkarteeek eta administrazio publikoek erabilera sustatzen dute.

En la comarca de Uribe Kosta son mayoría los centros de enseñanza que tienen como lengua vehicular el euskara; todos ellos funcionan en modelo D o dicho modelo es el predominante. Ya sean escuelas públicas, privadas o ikastolas, y al margen de los resultados obtenidos, todas ellas tienen como objetivo dotar a las nuevas generaciones de un conocimiento extenso de nuestra lengua. En cuanto a la euskaldunización y alfabetización de adultos los euskaltegis juegan una importante labor. Sin lugar a dudas, AEK tiene un papel predominante; la coordinadora de euskaldunización y alfabetización cuenta con una amplia red de centros: Lauaxeta (Algorta), Lamia (Leioa), Jentilboso (tanto en Plentzia como en Gorliz); también imparten clases en lo que era el Kzgunea de Urduliz, en la parte baja del ayuntamiento.

Tanto en AEK, como en los euskaltegis municipales (Getxo, Erandio, Leioa y Sopela) y en el centro privado Jose Antonio Agirre de Algorta, se imparten todos los niveles de euskaldunización y hay cursos para la obtención de títulos homologados. Además, la coordinadora de euskaldunización y alfabetización de adultos ofrece cursos *online* y de autoaprendizaje a aquellos que no pueden acudir a clase todos los días; o da la posibilidad de ir los sábados, en algunos niveles. Todo ello sin olvidar las clases que reciben en sus propios institutos alumnos y alumnas de Bachiller que quieren preparar los exámenes de HABE. Esa apuesta por la descentralización también la está llevando a cabo, entre otros, el euskaltegi municipal Mas-

Ehunka lagun dabiltza eskualdeko euskaltegietan ikasten.

De 0 a 6 años de edad

Uztarri ofrece cursos dirigidos a edades desde los 6 años hasta los 16. El objetivo principal es impulsar y normalizar la expresión oral en euskara mediante actividades lúdicas (cuentos, teatros, canciones...), así como reforzar el trabajo escolar en la asignatura que imparten los centros de enseñanza reglada. Las clases se imparten en el colegio Juan Bautista Zabala de Algorta, situado en la calle del mismo nombre. En cuanto al horario, son tres horas semanales, los lunes y los miércoles o los martes y los jueves. Para ponerse en contacto con Uztarri basta con dirigirse al euskaltegi Jose Antonio Agirre.

titxu de Leioa; los alumnos de Pinueta, San Bartolome y Lamiako tienen la oportunidad de recibir las clases en su propio barrio.

Comerciantes y hosteleros

Por otra parte, son varios los euskaltegis que por medio de programas como Dendaketen ofrecen cursos básicos de euskara para atención al cliente, tanto en comercios, como en hostelería. Esta diversificación llega a tal punto que, entre otros, en el Euskaltegi Municipal de Sopela, hay cursos especiales para monitores y monitoras de deportes. También hay cursos destinados a padres y madres que queriendo mejorar su capacidad lingüística están interesados en la práctica del idioma, o quienes desean adecuar su nivel de euskara para así poder ayudar a sus hijos e hijas en los estudios.

En cuanto a los ayuntamientos de la comarca, algunos de ellos ofrecen subvenciones para el estudio del euskara en los euskaltegis de la zona. ◀

Essendo la varietà di lingue una ricchezza mondiale, è l'euskara il colore del nostro tesoro.

Hizkuntzen aniztasuna mundutarron aberastasuna izanda, gure harribitxiaren kolorea euskara da.

S para aprender euskera beste mila aukera

Bizarra Lepoan-ek antolatutako Gabonetako Bapiruke kolonia irekietan izena emateko aukera zabalik dago. BIZARRA LEPANO EUSKARA ELKARTEA

Euskararen erabilera bultzatzeko asmoz, hamaika dira udal erakundeek eta herri-eragileek aurrera daramatzaten ekimenak; horien artean, entzute handia lortu dute berba-taldeek. Berbalagun, mintzakide edo solaslagun egitasmoek euskaraz egiteko ohiturarik ez daukaten lagunak ohitura daukatenakaz elkartzen dira, konfiantza eta gune berriak eduki eta euskaraz jarduteko. Horretarako, berbalagunek gustuko daukaten jardueraren bat baliatzen dute. Bizarra Lepoan Euskara Elkartea 1996an abiatutako berbalagun-projektua 2000. urtean hartu zuen bere gain Egizuk; Bizarra Lepoan bera eta Getxo udalerriko hiru euskaltegiak (Lauaxeta AEK, Udal Euskaltegia eta Jose Antonio Agirre) dira egitasmoaren kideak. Beste askoren artean, Aitzu! eta Berbots elkartekaz berba-txangoak egiten dituzte; aipatutako talde erandioztarrak 10 urte daramatza berbalagun egitasmoagaz. Hala ere, egon badaude eskualdeko euska-

Utilización y transmisión

El proyecto Gurasolagun tiene como objetivo fomentar el uso del euskara entre los padres y madres de hijos e hijas menores. Nace con la vista puesta en la importancia que le damos a la transmisión de la lengua. Las sesiones se pueden realizar de diferente manera: tomando un café, jugando con los niños en la calle, dando un paseo por el monte, haciendo talleres. Además de las asociaciones de euskara, las administraciones públicas también tienen interés en este tipo de iniciativas; cabe destacar el programa Barikuetan Jai!, del Ayuntamiento de Leioa, o Euskaraz Olgetan!, de la Mancomunidad.

ra-elkartetatik kanpo mintzapraktika proiektuak dauzkaten beste eragile edo erakunde batzuek: bederatzi urte dira, Mankomunitateko Euskara Zerbitzuak Uribe Kostako Berbalagun egitasmoa martxan ipini zuenketik; Leioako Mastixtu udal euskaltegiak, berriz, joan den ikasturtean abiatu zuen Berbaldun egitasmoa. Azkenik, gazteen artean eragiteko sortu da Getxoko Mintzakuadrillak egitasmoa; Leioako campusean, ostera, eredu hori moldatu egin dute: martitzenero eta egunero elkartzen dira mintza-bazkaria egiteko.

Egitasmo berriak

Berba-taldeak baino gehiago dira euskara-elkartek, eta abian dituzte egitasmo berriak. Berbalamiñe taldearen desagerpenak utzitako hutsuneari aurre egiteko, Konpromisoen Liburua asmatu dute Leioan. Euskararen alde zer egin dezaketen pentsatzeko aukera edukiko dute herritarrek eta taldeek, udaberri arte. ▶

Euskara-elkartea

Getxo

Bizarra Lepoan

Martikoena, 16-2. eta 4., 48992 ALGORTA
944 910 387 / info@bizarralepoan.org
www.bizarralepoan.eus

Jarduera batzuk:

- Bapiruke kolonia irekiak umeentzat
- Antzerkia eta ipuinak helduentzat
- Toponimia ibilbideak udalerrian

Egizu Getxo Euskaldun

Martikoena 16, 2-3, 48992 ALGORTA
619 935 541 / egizugetxo@gmail.com
www.egizu.eus

Jarduera batzuk:

- Berbalagun egitasmoa
- Sendi egitasmoa, aita-amentzat
- Uribe Kostako Irakurzaleen Txokoa (UKITX)
- Bizilagunak egitasmoa, etorkinakaz
- Beharsarea.net (lana eskaini eta eskatzeo)
- Egur-taila ikastaroa, mendi-irteerak, bzikleta-irteerak, berba-txangoak...

Erandio

Berbots Erandion Euskaraz

berbots@gmail.com / www.berbots.eus

Jarduera batzuk:

- Berbalagun eta gurasolagun egitasmoak.
- Kanpomartxo, Erandioko euskaldun eta euskaltzaleen eguna.
- Ekintza musikatuak, ikastaroak, afariak, berba-txangoak...

Sopela

Aitzu! euskara-taldea

aitxuizuba@gmail.com/aitzu.blogspot.com

Jarduera batzuk:

- Kirolean ere euskaraz! kampaina
- Erromeriak, berba-txangoak...

Beste ekimen batzuk

Uribe Kostako berbalagunak

Uribe Kostako Zerbitzu Mankomunitatea
ukberbalagun@gmail.com
ukgurasolagun@gmail.com

Berbaldun Leioa

688 850 129 / berbaldun.leioa@gmail.com

Getxoko Mintzakuadrillak

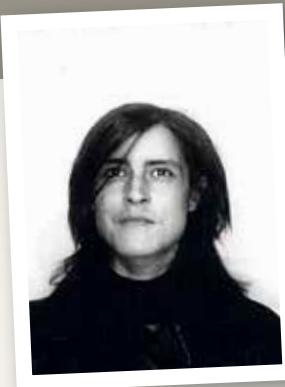
619 935 541 (WhatsApp mezua bidali)

Mintzabazkariak

- Alagala euskara-taldea
- EHUKO Zientzia eta Teknologia Fakultatea
- Leioako campusa
- ztfeuskera@gmail.com

كل اللغات ملکنا اذا ما كانت لغتنا حقا ملکنا

Hizkuntza guztiak gureak dira gure hizkuntza geurea bada.

IRATI ELORRIETA AGIRRE
Idazlea. Algorta/Berlin

«Baskisch egiten dugu Berlinen»

Aitzerritik euskararekin dudan lotura nire familiarekiko harremanean eta literaturarekiko harremanean oinarritzen da batez ere. Familia, zentzu zabalean. Atzerrian bizi bai, baina Euskal Herriko noanean, nire hurbileko pertsonak euskaldunak baitira, ia denak. Eta Berlinen dudan familiak, orain bai, zentzu hertsienean, bi euskaldun ditut: Semeak. Hauenbat ere, Euskal Herriko goazenean inguru euskalduna izatea erabateko garrantzia duen zerbait da. Inguru euskaldun hori gabe, ez dakit ba lortuko nukeen umeek euskaraz jakitea! Eta are gutxiago, euskaraz egitea...

Literatura hartu dut ahotan familiarekin batera. Besteak beste, hizkuntzarekin lotzen bainau euskaraz idazteak eta euskaraz irakurtzeak. Honen garrantzia hasierako kolpean eman dezakeena baino handiagoa da... Euskaraz egiten duen barruko ahots batia arnasa ematen baitio, kanporantz, semeen salbuespenarekin, alemanez egiten duenaren egunerokoan. Umeen kasuan are argiagoa da hau: Euskarazko libururik irakurrik ez bagenu, egunaren amaieran *etorri hortzak garbitzera* estiloko esaldi banda entzunda joango lirateke ohera. Hizkuntzarekin errimak egin, tamainak neurtu eta komparatu, barre egin, goseak hilik ala euri-tan blai geratu ahal izateko euskarazko liburuak behar ditugu Berlinen. Ezin baitit euskaraz egitera behartu, seduzitzeko estrategiak erabiltzen ditut...

Bi oinarri edo pilare horiez gain, Berlineko Euskal Etxea ere aipatu behar dut. Hemen bizi garen euskaldun batzuen artean hartu-emana izateko aukera ematen du. Eta aldi berean, kontaktuan jartzen gaitu Euskal Herriko datozten musikari, bertsolari, idazle, zuzendari zein historialariek. Oraintsu Berlinen ospatu den hirugarren *Baskisches Filmfest* zinemaldian esaterako, lehenengo, ikusgai izan diren bost filmak euskaraz egindakoak izan dira. Edo Euskararen Egunaren harira, lehengo ostiralean, Danele Sarriugarteak eta biok, Euskal Etxeko beste kide batzuekin batera, Berlini buruzko testuen irakurketa elebiduna eskaini genuen. ◀

HIRUKAko kide izan gura duzu?

Bi aukera dituzu:

- 1 Proiektuan barrutik parte hartzeko kooperatibako Bazkide eginez:

BAZKIDE ERABILTZAILE izanda:

- **Pertsona Juridikoak:** 1.000 € + Urteko kuota: 30 €
- **Norbanakoak:** 100 € + Urteko kuota: 30 €

BAZKIDE LAGUNTZAILE izanda:

- **Pertsona Juridikoak:** 200 € + Urteko kuota: 33 €
- **Norbanakoak:** 50 € + Urteko kuota: 33 €

- 2 Egitasmoa bultzatzeko ekarpena eginez:

HIRUKA LAGUNA

- Urtero ekarpena eginez (gutxienez 35 €) proiektuaren bultzatzaleko izango zara, hainbat onurez baliatuz.

- Bazkide Erabiltzailea
 Bazkide Laguntzailea

Izena

Hiruka laguna

Urtean 35€ Urtean _____ €

NA

Abizenak

Helbidea

Posta kodea

Herrialdea

E-posta

Herria

Telefona

Kontu korronte zenbakia

Bete ondorengo datuak eta bidali postaz hona: Martikoena 16, 2. solairua. 48992 GETXO

بما ان تنوع اللغات ثروة عالمية، فإن لغة الاوسكيرا الباسكية هي لون كنزا

Hizkuntzen aniztasuna mundutarron aberastasuna izanda, gure harribitxiaren kolorea euskara da.

«Madrilen gauden bertsozaleok astero batzea polita litzateke»

Iñigo Urizar Lanz

areetarra eguztenero elkartzen da beste hiru lagunegaz Madrilgo euskal etxean, bertsotan egiteko.

KEPA UGARTE MARTIARENA ▶

Madrilera joan zenean, gauza asko utzi zituen atzean Iñigo Urizar Lanz «Uri» areetarrak; penatuta zeoen bertsotan jarduteko lagunik ez zeukalako. Hala ere, bilatu ostean, beste hiru bertsozale topatu zituen: Koldo busturiarragaz, Aratz basauriarragaz eta Joseba zornotzarragaz batera, Madrilen bertso-eskola sortu du Uri-k. Begi-bistan daukate bertozaileen topaleku bilakatzea.

Zelan bururatu zitzaiuen Madrilen bertso-eskola sortzea?

Lehenik eta behin, aitortu behar dut ni euskaldun berria naizela, eta, ALBEn sartu aurretik, bertsolaritzaren munda ez nuela ezagutzen. Lagun baten bitartez hasi nintzen Algortako bertso-eskolara joaten; oso gustura nengoen. Baino, lan-kontuak direla-eta, orain urte eta erdi-edo, Madrilera joan behar izan nuen. Oso penatuta gelditu nintzen; atsegin dut bertsolaritza. Gauzak horrela, bilatzen hasi, eta pare bat lagun topatu nituen, Madrilen bertso-eskola abiatzeko.

Ikasle asko dauzkazue?

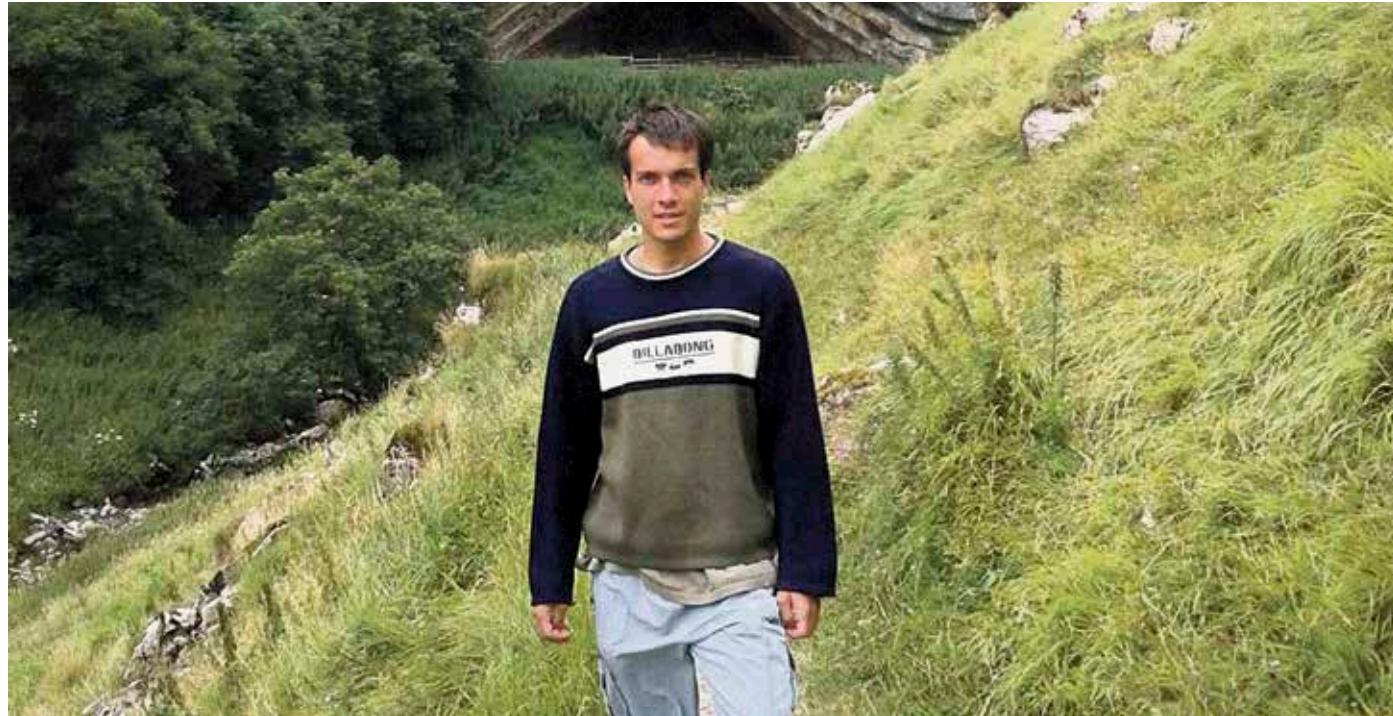
Lau gara. Egia esan, ez gara ikasleak; ez dago ikaslerik. Laurok joaten gara euskal etxera, eta abesten jartzen gara; oso informalda da.

Noiz batzen zarete?

Aratzek hitz egin zuen euskal etxekoekin; ondo hartu gintuzten. Asteazkenero, hango gela bat uzten digute bertsotan egiteko.

Bertso-saioak egiteko asmorik?

Euskararen Egunean afaria egingo dute euskal etxean; bertan abestuko

Lan-kontuengatik joan behar izan zuen Madrilera Iñigo Urizarrek, bertso-mundua atzean utzita. © IÑIGO URIZAR

dugu. Ireakia izango da; 50 pertsona inguru egongo dira. Ez dugu saio formalik egiteko asmorik, momentuz.

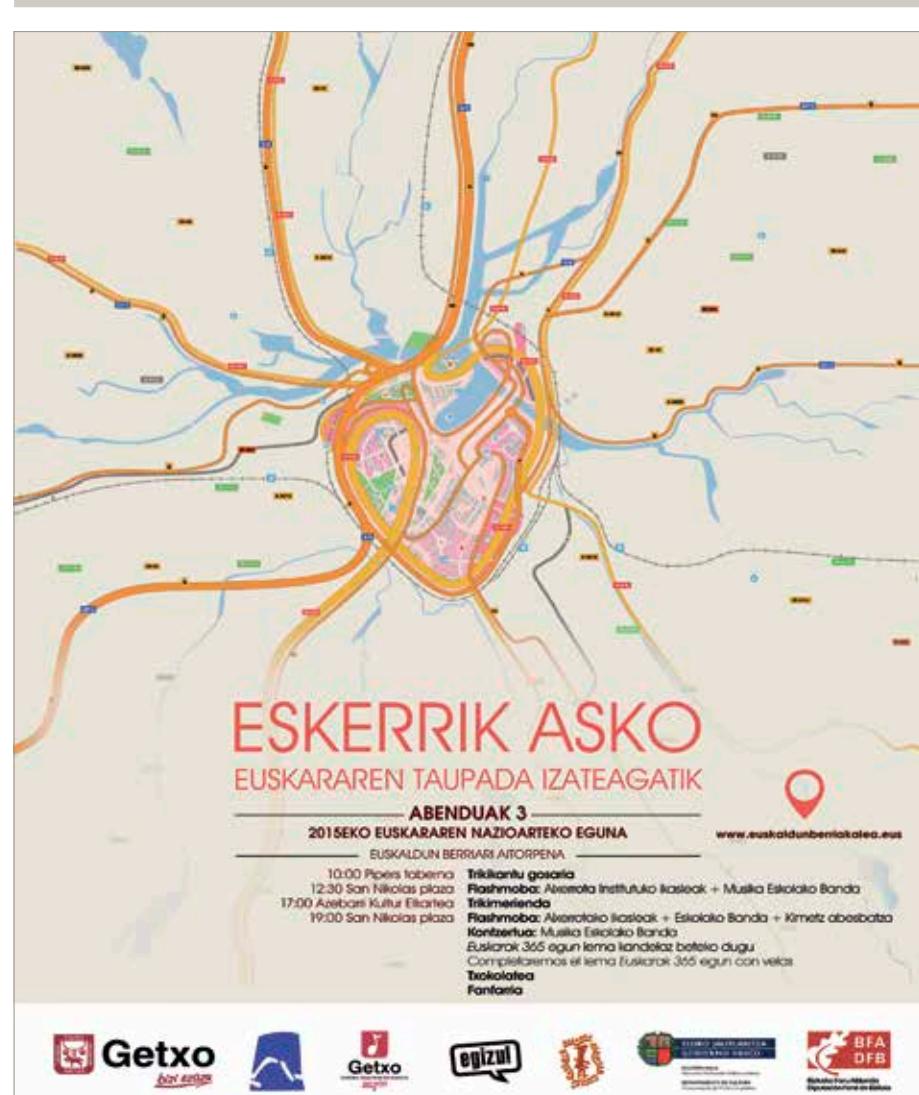
Bertakoek zelan hartzen dute bertso-eskola bat egotea Madrilen?

Bertan dauzkadan ezagunek ez dute euskal kultura ezagutzen, eta ez dut uste eurei asko axola zaienik. Gertukoenei, ordea, kontatu izan diet: batzuek barre egiten didate, eta besteek errespetu osoz hartzentzu.

Behin parrandan geundela, gaztelaniaz hasi nintzaien bertsotan, goizeko ordu txikietan; bertsolaritza zelako den ezagut zezatela nahi nuen. Bada, arrakasta izan zuen kontuak; gustatzeaz gain, barreak egin genituen.

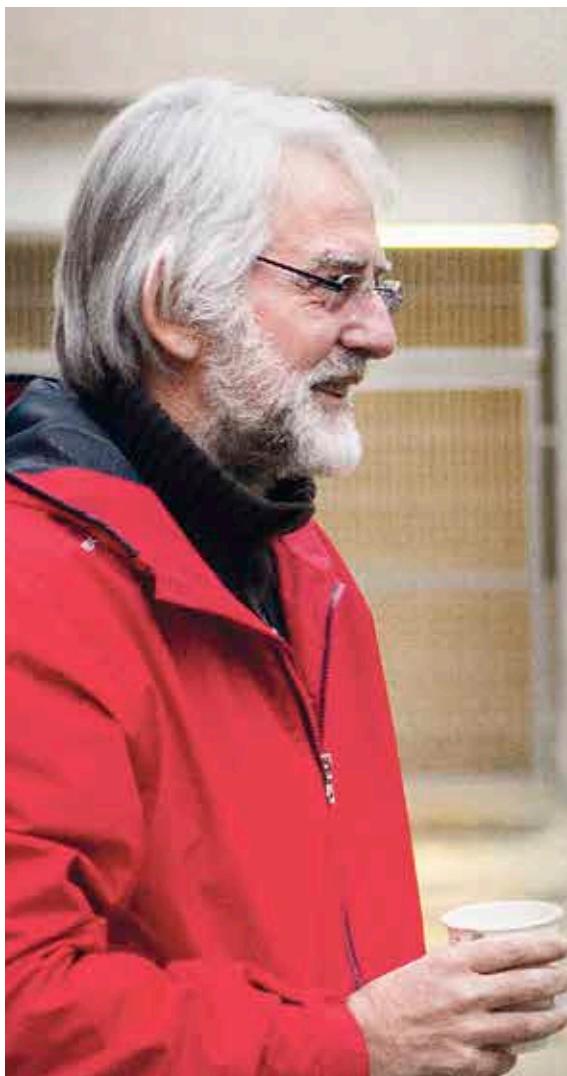
Zer lortu gura duzue bertso-eskola-ren bitartez?

Madrilen bertso-eskola indartsua sortzea gustatuko litzaiguke; bertan euskaldun asko dago, eta denok gaude elkarrengandik sakabanatuta. Ziur gaude Madrilen bertsozale asko da-goela; kontua da ez gaituztela ezagutzen. Oso polita izango litzateke bertan gauden bertsozaleok eta euskaltzaleok astean behin elkartzeko ohitura hartzea. ◀

Всі мови свої якщо наша мова дійсно своя.

Hizkuntza guztiak gureak dira gure hizkuntza geurea bada.

«Guk jaso dugu Argia Ereiten, baina jende askoren saria da»

Argia Ereiten euskara-saria jaso zuten, pasa den martitzenean, Alfredo Lopez de Gereñu Gartzia de Vicuña *Bertxo* (Donostia, 1961) eta Josu Esnaola Aranguren (Elgoibar, 1962) euskaltzaleek. Euskalgintzak proposatu zituen, Berbalaguna ekimena abiatzeagatik. Milaka lagun euskara-maila hobetu eta harreman-sare euskaldunak izateko lagundi dio egitasmoak. Euskara-irakasleak izateaz gainera, hainbat proiektu bultzatu dute: Bizarra Lepoan, Egizu, Berbaldun, Egun On, ALBE, Bost Axola, sOrtuak...

IÑIGO FERNANDEZ DE MARTIKORENA

Pasa den astelehenean eman zizueten Argia Ereiten euskara-saria. Zer sentitu zenuten jasotzean? **Alfredo Lopez de Gereñu:** Batetik, bertigo pixka bat, ez dakizulako zenbateraino merezi duzun, ikusten duzulako inguruan dagoen jende askok gutxinez zuk meritu haina egin duela, eta, alde horretatik, bertigo hori. Baita poza ere: euskalgintzak proposatu gaitu; oso pozgarria da.

Josu Esnaola: Lehenengoa, sorpresa. Inondik inora ez nuen espero halakorik, ze ez dut uste egin duguna hainbesterako denik ere ez. Eta *Bertxo*-k esan duena, beste askok beste lan pilo bat egin du, eta ez du inolako saririk jaso, eta, orduan, zergatik gu? Apurtxo bat, sorpresa. Poza bai, ze esaten duzu: «ematen du zeozer egin dugula, eta ondo egin dugula». Bertigo nik ez nuke esango.

A.L.G.: Bertigo edo zalantza. Agian zalantza da hitz egokiagoa.

J.E.: Bai, ze jende askok egin du itzelezko lana, eta hor isilean geratu da; isilean dago, eta guri ez dakit zergatik eman diguten. Bueno, zergatik pentsatzent dut badakigula baina... hainbesterako izan da gure meritua? Zalantzan nago.

A.L.G.: Uste dut gehien garela Berbalaguna proiektuaren hastapenetako aurpegia, baina horrekin batera esan behar da jende pila baten lanari esker aterra zela hori aurrera. Gu agertu ginenei argazkian, eta orain, hemen gaude saria jasotzen, baina jende askoren saria da. Nik horrela ulertzen dut. Bizarra Lepoan-en bazkide gehien-gehienak implikatu ziren;

euskaltegietan ere, langile guztiak hasieratik implikatu ziren. Gero Euskara Zerbitzuak eta Udalak basestu egin zuten. Elkarlan baten aurpegia gara gu. Elkarlan horren saria ikusten dut.

Zelan sortu zen Berbalaguna proiektuaren ideia?
J.E.: Ikusten genuen bazegoela behar bat hemen;

“Uste dut kasu gehiegigi egiten diogula askotan Euskaltzaindiari, eta lagunartean ez daukagula zertan beti zuzen egin”

jende asko ahalegin handia ari zela egiten euskara ikasteko, bere burua euskalduntzeko, baina gero askotan ahalegin hori geratzen zela ezerezean, hutsean. Behin lortuta euskalduntzea edo bere ikasprozesua amaituta, gero apurtxo bat umezurtz geratzen zela. Askotan, prozesua amaitu eta ez zeukala inguruan norekin erabili, edo erraztasun gutxi, horrelako gune euskaldunak aurkitzeko, eta ahalegin hori azkenean ezerezean geratzen zela, edo ia hutsean. Eta ahalegin horri etekin txikitxo bat-edo ateratzeko asmoz. *Bertxo* ari zen graduondoko bat egiten, soziolinguistikarena-edo, eta egin behar zuen proiekturen

bat, ikasturte bukaerakoa-edo. Eta bururatu zitzaion izan zitekeela proiektu majo bat, ez teoria-mailan bakarrik, baizik eta gero praktikan jartzeko Getxon. Gutxi gorabehera horrela izan zen, ez?

A.L.G.: Bai, holaxe izan zen.

Horretan laguntzeko, jendea ekarri zenuten, horrelako esperientzien berri emateko, ezta?

A.L.G.: Bai, ibili ginen, bai Donostian, bai Gasteizen, Arrasaten ere bai, eta ekarri genituen Arrasateko Zahar-berrikoak, eta elkartu ginen hiru euskaltegi-tako irakasle guztiok edo gehienok, behintzat. Batu ginen Santa Eugeniako eskoletan, eta azaldu egin zituzten haien nola egiten zuten. Guk, berriz, zalantzak galdeitu genizkien. Polita izan zen topaketa hura, guztiok elkarren berri edukitzeko. Proiektu baten bultzatzaile izango ginenok kontaktu bat izateko, eta proiektua jada martxan zeukatenen berri zehatzta-edo izateko.

J.E.: Eta euskaltegietako irakasleak apurtxo bat motibatzeko eta animatzeko, ikasleak proiektura bultzatzen. Hasieran, batzuek beldur apur bat zeukaten, ikasleek ez zutela erantzungo, edo gogorra egingo zitzaiela ikasleei ezezagunekin elkartzea, eta euskaraz egiteko, gainera. Uste dut Zahar-berrikoek zalantza horiek uxatzen lagundi zigutela.

Zahar-berrikoakaz gainera, Kuadrillategikoakaz ere ibili zineten, ezta?

J.E.: Bai, bai.

Різноманітність мов - світове багатство, а басська мова - світло нашого скарба.

Hizkuntzen aniztasuna mundutarron aberastasuna izanda, gure harribitxiaren kolorea euskara da.

A.L.G.: Beranduago hitz egin genuen Kuadrillategikoekin, eta ekarri egin genituen, ideiaren berri ere zabaltzeko, baina jada ez hain modu estuan lotuta Berbalaguna proiektuarekin.

Berbalagunaren hasieratik eta Egizuren sorreratik ia 20 urte pasatuta, zelan ikusten dituzue orain?

A.L.G.: Egizu proiektua ederto baten ikusten dut. Garaia hartan ez genuen hain aurrera begiratzen, baina begiratuz gero, imajinatu ere ez genuen egingo, edo nik, behintzat, ez nuen egingo horrelako maila lortuko zuenik. Gaur egun, hainbat esparrutan dabil proiektua: bai guraso eta umeekin, bai talde arruntekin, baita gaztekin ere; kultur eta aisialdiko eskaintza oparoa egiten du, eta, gainera, eskaintza hori eta beste dena, modu profesionalean landuta. Kristoren aurrerakada egin du proiektuak. Sendo ikusten dut.

J.E.: Bai, gu hasi ginenean, zen etxetik ibiltzeko proiektu bat. Egiten genituen gauzak oso modu xumentan, eta baliabide handirik ere ez geneukan, egia esanda. Eta gaur egun daukan maila eta dauzkan adar guziak: Mintzakuadrillak eta halakoak...

A.L.G.: Bloga bera proiektuaren oso erakusgarri polita da. Ikusten da zenbat lan egiten duten, zein ederto iragartzen duten, eta islatzen duten, egin eta gero zer egin den. Ederto. Horrek ere poza ematen digu.

Proiektua hobetzeko ekarpenen bat duzue?

A.L.G.: Datorren urterako, kar, kar, kar.

J.E.: Bueno, lehengoan aipatu genuen edo nuen;

nik uste dut beste urrats bat izan daitekeela proiektu horretan dabilen jendearen ingurunera zabaltzea apurtxo bat. Izan beharrean pertsona solteak... gaur egun, pertsona solteak dira, Mintzakuadrillak-en izan ezik: hor kuadrillak ibiliko dira. Baina, Berbalaguna ekimenean pertsona solteak dabiltza, eta saiakera bat egin beharko litzateke pertsona soltee-

**“Badaukat buruan
nola garai hartan geratu
zitzaidan zalantza bat:
ez ote genituen mintza-taldeak
libreegi uzten”**

na izan beharrean, pertsona horien ingurunea ere lantzea eta saiatzea erakartzen proiektura: lagunak, familia, inguru hurbila nolabait. Hortik kanko ere, apurtxo bat eguneroko bizitza normalean ere, era bilerari begira, beste urrats bat emateko. Baina horrek ere lan handia eskatuko du. Lehenengo pertsona horiek konbentzitu behar, gero pertsona horiekin ingurua aztertu, ingurukoengana jo, horiei ere apurtxo bat burua jan... Uste dut hori litzatekeela hurrengo pausoa, baina ez dakit. Hori bururatzan zait. Zuk, *Bertxo*, bazeneukan asmoren bat-edo, ezta?

A.L.G.: Bai, baina bueno, aparkatu egin dut.

J.E.: Bainak ekarpen gisa. Nahiz eta zuk ez egin, besteren batek egin dezake.

A.L.G.: Badaukat buruan nola garai hartan, lehenengo urte haietan ibili eta gero, geratu zitzaidala zalantza bat: ez ote genituen mintza taldeak, nolabait esatearren, libreegi uzten. Hasi mintzapraktikan eta listo, eta, beharbada, hor hausnarketa bat egin daiteke, eta landu daiteke pixka bat. Nolabait aztertu bidea, ea ildotzuk markatu al zaizkion ikasleari: zer praktikatu behar duen, zer komeni zaion gehiago praktikatzea. Uste dut hori badaukagula hausnarketa bat egiteko. Ibili beharreko bidea.

Berbalagunaz harago, zelan ikusten duzue gaur egun Getxoko hizkuntza-errealtitatea?

A.L.G.: Ez naiz oso ona azterketak egiten. Ikusten dut aurrera egin duela euskarak Getxon. 30 urte dira etorri nintzela hona, eta aldea dago: gehiago entzuten da. Zenbakiek ere esaten dute aurrera egin dela, jende gehiagok dakiela, eta jende gehiagok zerbaiz dakiela, kalean ere gehiago entzuten dela, baina oraindik gutxi da. Bide luzea geratzen da egiteko.

J.E.: Berbalagunak balio izan du, batez ere, euskara ikasten ari direnak kalean euskara erabiltzeko eta praktikatzeko, baina ez dugu lortu beste erregistro batera pasatzea. Askotan hor mantentzen dira. Praktikatzen dute, baina ikasi duten euskara estandar horretan, eta asko kostatzen zaie lagunarteko hizkera informal batera pasatzea. Zuzentasunari asko begiratzen diote, eta ez hainbeste adierazkortasunari, eta uste dut oso *enkorsetatuta* daudela. Ez diot errua Euskaltzaindiarena denik, ze Euskaltzaindia horretarako dago, arauak ipintzeko, baina uste dut kasu gehiegi egiten diogula askotan Euskaltzaindiari, eta kaleko eguneroko hizkeran, lagunartekoan, ez daukagula zertan beti zuzen egin. Arauak ere apurtzeko daude, eta adierazkortasunari begira apurtu behar baditugu arauak, bida apurtu, eta ez da ezer gerta zten. Baina uste dut horren beldur garela. Bidi esango digutelakoan: «txarto egin izan duzu, hori ez da horrela esaten». Eta hori guk barneratuta daukagu, baina euskaldun berri hitza ez zait gustatzen, ikasten ari direnak edo orain dela gutxi euskaldundu direnak hori are barneratuago daukate, eta luzera, erabilerari begira, askotan kaltegarria da. Orduan, arauak apurtu behar baditugu, apurtu, baina adierazkortasuna bilatuz.

Azken mezuren bat?

J.E.: Bai, sari honek animo gehiago eman dizkigu jarraitzeko lanean.

A.L.G.: Bai, pilak kargatzeko. ◀

**COMERCIAL
de LIMPIEZA
VILLAR** S.A.
Andres Iasi 11, Behe ezkerra (Bilbao)
Tf. 94 470 06 69 e-posta: bilbao@limpiezasvillar.com

AIXERROTA BHI
TEKNOLOGIAK
BATXILERGOAK · NATUR ETA OSASUN ZIENTZIAK
· GIZA ETA GIZARTSI ZIENTZIAK
DERRIGORREKO BIGARREN HEZKUNTZA DENDO BERA
ZERIGINAK IRATSEKO GELA (A ETA D ERREDUA)
Informazio gehiago:
www.aixerrotabhi.net
Tf. 94 491 17 86

aldai
TAPIZTEGIA
DEKORAZIOA
ERAKUSKETA
ETA TAILERRAK
Basagotit etorbidea 32
Tf. 94 460 90 31
48990 ALGORTA

**SARTU GURE
WEB BERRIAN**
www.cianoplan.es
902 103 763
cianoplan
GLOBAL PRINTERS

Egunkariak

prentsa eta aldzikariak
Alzoko Etorbidea 78 - Tf. 94 491 27 34
www.egunkariak.com

EKIN
Jatetxea
Bolue 4, Algorta - 94.608.04.62

GARAIZAR
BARRIKUNTZAK
ERAIKUNTZA ZERBITZU INTEGRALAK
Tel. 94 430 52 43 / 607 952 977-6
regaraizer@gmail.com - www.garaizar.biz
Illeta kalea 1 ALGORTA

GAVRKO

ZABALA, 9
ALGORTA
Tf. 94 460 70 84

GetxoGas
Getxo eta Berango artean
Tf. 94 430 15 00

GOIZEAN
"Gozoki eta prentsa, gubix denik ez pentsa"
Prensa - Frutu lehorak - Aldzikariak - Lixarreria
Orduña Mendatea 1
Tf. 94 430 22 13
GETXO

**GURE
ETXEA**
taberna
HAMBURGESAK, PINTXOAK ETA GIRO EDERRA
Caja de Ahorros, 14 - Romo / Tf. 94 463 68 80

Irribat
C/ Loiola Ander Deuna, 74
Teléfono: 946 764 625
Fax: 946 762 582
Web: www.irribat.net

MARTITZEN ETA ZAPATUETAN ESKAITZA BEREZIA

DIDAK
hamilton
IDIOMAS
Dr. Landia 6 eta Iberri 9 / 48600 SOPELA
TE. 94 676 30 12
info@didakhamilton.com

ITXASGANE
prentsa • aldzikaria
GETXOKO KIROL PORTUA
Arriuze z.g. • Tf. & Fax: 94 491 53 21
ALGORTA • GETXO

**I
Inaki
Bitxitegia**
Montblanc, Longines vs. Tagheuer
AGENTZIA OFIZIALA
Villamonte plaza 3
Tf. 94 430 23 45
Tellebitx 1
Tf. 94 460 27 41
Algorta

Kantxa
kirol moda
URIBE KOSTAKO KIROL DENDA
Torrene Kalea, 4, 48991, Bizkaia Tf. 944 91 18 82

**KONTXI
ZUAZUBISKAR**
URDAITEGIXA
Adituak gara, Urdaiazpiko Iberiko,
Pate eta Gaztaietan!!
Alangobari 10, ALGORTA
Tf. 94 491 02 93

kumarazentroa
zentroa
www.kumarazentroa.com
Gipuzkoako kalea, 2
48610 Urdaibai
94.657.15.24 - 685.764.662

RENAULT
Passion for life
LEIOA BERRI

LUBERRI
Basolanak S.L.
LOREZAINZIA
Axpe Ibaiztegia 26A beheko solairua B12 lokala (ERANDIO)
Mug: 829 41 18 38 - Tf: 94 467 17 13 - Fax: 94 467 42 41
luberri.euskalnet.net - www.luberri.biz

ALURREN
GOSARIAK, PINTXOAK, KOPAK, MUSIKA ETA GIRO EDERRA
SOPELA, Tipa kalea 1 (Udaletxe atzean)

**txakoli
mota
gane TX.**
Txakoli Urbe etorbidea 34 (Alvarado Park) Gotorri Etorria
Tf. 94 467 00 07 [www.txakolimotagane.com](http://txakolimotagane.com)

OIARBIDE
DEKORAZIOA
Pladur: Tabikeak, zapaiak, baldak
· Eskaiala: moldurak, kornisak
· Isolamendua: Beroa, hotza, zarata...
Tf. 656 78 98 10 gorkaoiarbide@hotmail.com
Andikoetxe 2, GETXO

OSABIDE HORTZ KLINIK
Arantzeta Etxebarria
• Odontologia orokorra
• Ortodontzia
• Periodontzia
• PADI
Bidebarri 27, behea eskuina
ALGORTA
94 430 76 96

**portu
zaharra
bar**
Portu Zaharra Ibarra 35
48991 Algorta-Gorliz
Tf. 94 468 20 33
portuzaharra.com
www.portuzaharra.com

Taberna Berri
Sarriondoa 4 - ALGORTA, Tf. 94 430 64 93

TXIBERRI
e d antokia
frontoi partikularra
Aita Gotzon 4, URDULIZ
Tf. 94 676 07 15

**TABERNA
Unai JATETXEA**
ALGORTAKO ETORBIDEK, 96
48991 GETXO (BIZKAIA)
TELF. 944661661
TABERNAXUNAI@HOTMAIL.COM

30. Urteurrena XURRUT
Piza - Bar - Musika Dusunean
Bertan egindako pizza & pasta
Udan Jazzaldia terrazan
946 771 389 GORLIZ xurrut.com

ABIAN
Tf. 94 656 68 51 Bidebarri 2, ALGORTA

aiak
GOSARIAK PINTXOAK
GIRO eta musika onena
ONGI ETORRI!
Bentabu 2, Tf. 94 676 03 28 SOPELA

Egunero, 24 orduz
www.hiruka.eus

**365 egun euskaragaz
eta HIRUKAgaz bat!**

Mila mila esker urtean zehar HIRUKAn iragartzen zareten guztiei!
Eta ez ahaztu: bertoko enpresa bazara, hauxe da zure euskarria

Ang lahat na wika ay sa atin kung totohanan na ang wikaing eto ay tatangkilikin.

Hizkuntza guztiak gureak dira gure hizkuntza geurea bada.

Nerea Mujika da Gerediaga Elkarteko presidente.

«Azoka esperientzia bat da, bizi beharrekoa»

Durangoko Azokak

50 urte bete ditu aurten; hilaren 4tik 8ra iraungo du, ohi baino egun bat gehiago, eta berritasun ugari ekarriko ditu aurten.

IKER RINCON MORENO ▶

Gerediaga Elkarteak sortu zuen duela 50 urte gaur egun Durangoko Azoka izenagaz ezaguna dena. Mende erdiko ibilbide hori ospatzeko, hilaren 4tik 8ra bitartean, Durango herriak 250 ekitaldi baino gehiago hartuko dituela iragarri du Nerea Mujikak, Gerediaga ko presidenteak.

Durangoko Azokak 50 urte bete ditu aurten. Zelan ospatuko duzue?

Azokak eta Gerediaga Elkarteak bete dituzte 50 urte. Hala, modu desberdinan ospatuko dugu. Alde batean, orduan hain ausartak izan ziren eta azoka aurrera eraman duten pertsonai eskerrak emango diegu, batez ere, Leopoldo Zugazari. Eta, bestetik, ospatzen. Era berean, Azokaren historia biltzen duen liburua argitaratu dugu, 50 urteotan zeresana izan duten

pertsonen testigantzezin. Halaber, ez dugu ukatuko inaugurazio-ekitaldia berezia izango dela. Gainera, aurten bost egun izango ditugu, ohi baino bat gehiago, eta guztira, 250 ekitaldi izango dira Azokan.

“Azokak paper garrantzitsua jokatu du euskararen hedapenean; denok uste dugu hori”

Aurtengo berritasunen artean, zeintzuk nabarmenduko zenituzke?

Hainbeste dago aukeratzeko. Posible da azoka bera oso modu desberdinean bizi: 20 zein 80 urte eduki, bakkrik zein kuadrillan etorri. Hori ezin da edozein lekutan esan; indargunea da oso plan desberdinak egin daitezkeela bertan, oso gustu desberdinakoak eta profil desberdinatarako. Azoka esperientzia bat da, bizitzeko eta ondo pasatzeko. Aurten, gainera, amaiera-ekitaldiak bereziak izango dira gune guztietai.

Zelako eragina izan du Azokak euskararen hedapenean?

Deustuko Unibertsitatean ikerketa

akademiko bat egiten gabiltza transmisoaren arloan, Durangoko Azokak zer paper jokatu duen ikusteko. Emaitzak aztertu arte ezin izango dugu horretaz hitz egin; hala ere, zeresanik ez dago paper garrantzitsua jokatu dueña, denok esaten dugu hori.

Zer espero duzue aurtengo Azokan?

Ikasleen egunerako, iaz baino 1.000 eskari gehiago jaso ditugu; hortaz, oso itxura ona dauka. Azokak izan duen aldaketan ere, gure ardura handi bat gure seme-alabek euskal kulturaz disfrutatu ahal izateko transmisio hori bultzatzea da; harro sentitzea euskal kulturaz. Esperantza handia dugu hurrengo belaunaldietan.

Aurrerantzean, zer erronkari egin beharko diozue aurre?

Kalitatea eskaini, orain arte egiten gabiltzan moduan, dauzkagun balibideak kontuan hartuta. Era berean, jendearen nahi eta gogo horiek entzun behar ditugu. Argi duguna da Azoka Durango herria dela eta zabaldu beharra dagoela; hala, argi dugu Azokaren guneek jarraitu behar dutela. Gauzak aztertu behar dira, eta baloratu. Hala ere, ez da egongo aldaketa itzelik, baina daukagun eredu indartzen joango gara. ◀

Durangora ez joateko aitzakiarik ez

Durangoko Azokaren aurtengo edizioa berezia izango da; 50 urte, 5 egun, eta 250 ekitalditik gora. Urtemuga borobila, egitaraua bezalakoa. Izan ere, Azokak inoiz baino ekitaldi gehiago hartuko ditu aurten. Kulturaren plazara gerturatz diren lagunek, bost egunez (hilaren 4tik 8ra), 250 ekitaldiz gozatzeko aukera izango dute: kontzertuak, solasaldiak, proiekzioak, umeentzako jarduerak, tailerrak, ikuskizunak eta abar; 700 metroren barruan, eta bost minutuko distantzian.

Aurten, 249 erakustoki egongo dira, iaz baino lau gehiago, eta guztira, 350 nobedade aurkeztuko dira. Gainera, herritarrek Iurreta eta Abadiñoko aparkalekuetan autoa utzi ahal izango dute. Izan ere, doako autobus-zerbitzua jarriko dute bertatik Landakora joan ahal izateko, 30 minuturik behin, 10:00etatik 22:00etara.

Aurtengo Argizaiola Saria Gerediaga elkartearren, eta, horrenbestez, Durangoko Azokaren sortzaileek jasoko dute: Jose Luis Lizundia, Leopoldo Zugaza, Carmen Miranda, Maria Concepcion Astola, Maria Rosario Astola, Arrate Salazar, Koldo Alzbar eta Jesus Astigarraga. ◀

info+: www.durangokoazoka.eus

Durangoko Azoka

Areto Nagusia

Ekitaldi ofizialen gunea. Azokako partaideek ere euren zabaltze-lanak bertan aurkezten dituzte; gogoetarako solasaldiak eta mahai-inguruek ere hor dute lekua.

Hotsenea

Sorzaileen gunea da. Musikariak eta idiazalak zuzenean ikusteko aukera dago.

Iruidienea

Euskaran egindako ikus-entzunezko sorkuntzaren lekua: film laburrak, luzeak, dokumentalak...

Plateruena

Gauzak kontzertu handiak egongo dira bertan.

Kabi@

Kultura eta eduki libreen gunea, kultura digitalaren eremuko sortzaile, enpresa, web garatzaile, ekintzaile eta hezkuntza arlokoen topalekua.

Saguganbara

Ume eta gaztekin transmisioa lantzeko gunea.

Szenatokia

Maratoiak, solasaldiak, irakurketa dramatizatuak, eta gala-ekitaldien lekua.

Azoka TB

Azokaren emisio jarraitua eskainiko du.

Ku zimanê me ê me be, hemû ziman ên me ne.

Hizkuntza guztiak gureak dira gure hizkuntza geurea bada.

«Fomentar el euskera es reforzar la cohesión social»

El lehendakari Urkullu afronta el reto de la normalización lingüística como vehículo de cohesión de la sociedad vasca.

ENEKO AZKARATE

Desde hace ya más de 30 años está en vigor la Ley del Euskera. ¿Se han cumplido los objetivos?

Ni siquiera el más optimista habría creído la realidad en la que hoy en día vivimos. Hace 30 años estaba en juego la propia supervivencia del euskera. Una quinta parte de la población de Euskadi era vascohablante. Ahora ya lo es más de un tercio. Entonces, la generación más euskaldún era la de mayor edad. Hoy es al revés: entre los menores de 25 años, más del 70% son vascohablantes. El euskera ha ganado espacios que hasta hace 30 años le estaban vedados: el sistema educativo, la administración, la universidad, los servicios, la cultura y el ocio...

¿Qué futuro le augura?

Hoy podemos decir que la supervivencia del euskera podría estar asegurada en su conocimiento para las próximas 3 o 4 generaciones, pero esto no quiere decir que no tengamos nuevos retos a los que enfrentarnos. El reto actual es el de la vitalidad del euskera, que el uso del euskera alcance a estar plenamente normalizado en nuestra sociedad. Para ello, es necesario seguir avanzando en el conocimiento del euskera, aunque en muchos casos lo sea hasta niveles básicos. Si una buena parte de la ciudadanía alcanza a obtener al menos un buen nivel de comprensión de la lengua, las oportunidades de uso del euskera se multiplicarán.

Trabajar a favor de la normalización del euskera es trabajar a favor de la convivencia de ambas lenguas, y trabajar también por la convivencia social. Fomentar el euskera es reforzar la cohesión de la sociedad vasca. Yo deseo profundamente que, en el futuro, el euskera conviva con el castellano en situación de igualdad real, que cada ciudadano y ciudadana pueda ejercer su op-

ción lingüística con igualdad de oportunidades, sin exclusión de ningún tipo, sino con integración de las dos lenguas, con normalidad plena para ambas.

¿Concibe el euskera como algo identitario o como un mero instrumento de comunicación?

Hay quien defiende que las lenguas son meros instrumentos de comunicación. Normalmente lo hacen desde posiciones lingüísticas hegemónicas. A un anglófono, por ejemplo, le resulta fácil decirlo, porque habitual-

Desde el principio de la legislatura, teníamos claro que el euskera no debía ser objeto de atención solo del Departamento competente, sino que debíamos introducir el euskera con naturalidad en toda la acción del Gobierno. Por eso, una de las primeras medidas consistió en crear en cada Departamento una Unidad de Euskera, con un alto cargo como responsable, que se ocupara de que en las actuaciones del Departamento se tuviera siempre en cuenta la gestión lo más paritaria posible de las dos lenguas oficiales.

Además, aprobamos la Agenda Estratégica del Euskera 2013-2016, recogiendo 168 acciones de promoción del euskera que afectan a todos los Departamentos. La Agenda es, pues, un testigo claro de que vemos la normalización lingüística y la promoción del euskera como un ámbito de actuación transversal. Recoge las actuaciones de impulso del euskera recogidas en el Programa de Gobierno (2012-2016) y las recogidas para nuestro ámbito en el Plan de Acción para la Promoción del Euskera, aprobado por el Parlamento Vasco.

Junto con la Agenda, además, se han aprobado los planes específicos de uso del euskera del propio Gobierno, de Osakidetza, de la Administración de Justicia, de la Ertzaintza y de EITB.

¿El Gobierno Vasco está cumpliendo lo escrito? No parece que lo esté haciendo en el servicio de salud Osakidetza.

A veces se nos olvida de dónde venimos. Precisamente uno de los ámbitos en los que el uso del euskera ha avanzado más en los últimos años es el de los servicios sanitarios. ¿Esto quiere decir que todo va bien? No. Tenemos mucho que mejorar; lo estamos haciendo.

“La sociedad vasca avala el bilingüismo y, cada vez más, el plurilingüismo”

mente no está obligado a renunciar a su lengua. Desde el otro extremo, a veces hay quien resalta y concede preponderancia al aspecto identitario de las lenguas. Yo creo que es un error verlo así. Entiendo que las lenguas son, sobre todo, un instrumento de comunicación, pero no son solo eso. Cuando una persona aprende una nueva lengua, adquiere no solo conocimientos estrictamente lingüísticos, sino que accede a una nueva cultura y ello conforma y enriquece su identidad como persona.

A comienzos de la actual legislatura mencionaba la transversalidad como instrumento en las acciones del gobierno. ¿En qué ha quedado?

Ku zêdebûna zimanen dewlemdiya dinyayê be, Euskera ev rengê xezîneya me ye.

Hizkuntzen aniztasuna mundutarron aberastasuna izanda, gure harribitxiaren kolorea euskara da.

Osakidetza ha aprobado su 2º Plan de Uso del Euskera (2013-2019) y está avanzando progresivamente en la atención bilingüe de la población. El Consejero de Salud, Jon Darpón, se manifestó desde el inicio a favor de entender el euskera y la gestión de las lenguas como parte del sistema de calidad del servicio de salud. Atender a un ciudadano o ciudadana en su lengua de elección redundó en la mejora de la atención, pues facilita la comunicación y la confianza entre paciente y personal sanitario. Apostamos por la atención bilingüe, puesto que es una demanda ciudadana a la que todo paciente tiene derecho. Ahora bien, es un objetivo que no podemos alcanzar de forma repentina, porque hay que partir de la realidad actual y de la formación lingüística de los profesionales de la salud. Por un lado, Osakidetza está promoviendo el aprendizaje del euskera por parte de su personal. Además, vemos que entre los profesionales jóvenes que se incorporan al servicio de salud hay cada vez más bilingües. Lo importante es avanzar en la línea correcta.

¿Cómo valora la actitud del señor Urkijo, representante del Gobierno de España en la Comunidad Autónoma Vasca, respecto al tema de las actas municipales en euskera?

La cooficialidad lingüística en Euskadi es algo muy simple que tiene dos principios generales. Por un lado, las administraciones están completamente obligadas a respetar la opción lingüística del ciudadano o ciudadana, ya sea en euskera o castellano. El otro principio general de la cooficialidad lingüística en Euskadi es que el euskera y el castellano tienen un valor oficial y legal absoluto, porque ambas son lenguas oficiales y, por lo tanto, en las relaciones entre administraciones, toda actuación que se haga en cualquiera de las dos lenguas oficiales tiene pleno valor legal y así hay que aceptarlo. Si un ayuntamiento realiza sus actas en euskera y se las envía, no a un ciudadano o ciudadana, sino a otra administración pública, esa administración está obligada a darlo por bueno legalmente y admitirlo.

Así lo ha entendido el propio Tribunal Superior de Justicia del País Vasco en sentencia firme dictada recientemente. Por tanto, sería deseable que la Delegación del Gobierno español en Euskadi, en lugar de dificultar el uso interadministrativo del euskera, se preocupara de cumplir con su obligación, como administración pública radicada en Euskadi, de facilitar y promover realmente el uso del euskera, como lo hace con el castellano.

Todo el día con el euskara para aquí, y para allá; ¿no es tiempo del inglés?

Es un error plantear así las cosas. La cuestión no es «euskeria o inglés», sino «euskeria e inglés». La diversidad lingüística es un patrimonio a promover y el plurilingüismo es una realidad en todo el mundo. Vivimos en una sociedad en la que cada vez hay más personas bilingües y plurilingües. El interés por aprender inglés u otra lengua en la edad adulta es positivo, y también lo es que el inglés se incorpore con eficacia a las competencias a adquirir en la escuela, cuestión en la que, por cierto, Euskadi ha sido pionera en el Estado.

Una cosa no está reñida con la otra. Considero que en Euskadi saber euskera no ofrece sino ventajas per-

sonales y sociales, por lo que el sistema educativo debe posibilitar, como indica la Ley, que todo el alumnado alcance un nivel práctico suficiente para desenvolverse en la vida, y también una competencia en una lengua extranjera que le permita acceder con normalidad a otros conocimientos y entornos.

Acaban de hacer público un estudio novedoso sobre el valor económico del universo del euskera. ¿Qué destaca de dicho estudio?

No hace falta justificar el valor económico del euskera para apreciarlo, sentirlo como idioma nuestro y promoverlo. No. De ninguna manera. Pero hemos querido realizar un estudio sobre el valor económico del euskera para deshacer mitos que a veces, sin ninguna base, se esgrimen. El euskera, por ejemplo, ocupa la posición número 44 entre las lenguas de navegación en Internet, es una de las 33 lenguas de uso en Twitter, ocupa el lugar 34 en Wikipedia, donde cuenta con más artículos que 10 lenguas estatales oficiales de la Unión Europea. Sin embargo, hay quienes cuestionan su valor económico. Es no querer ver una realidad.

Pues bien, los resultados del estudio nos indican que las actividades vinculadas al euskera suponen el 4,5 % del Valor Añadido Bruto, el 4,2 % del Producto Interior Bruto, y el 6,2 % del empleo. Cifras que, comparativamente con otros sectores, son significativas y muestran la importancia del euskera en nuestro sistema económico y en el empleo.

El estudio ha querido mostrar la realidad del euskera y de la gestión lingüística desde otro punto de vista diferente.

¿Cuál es su percepción sobre el estado de salud del euskera?

Soy optimista. El euskera ha ganado más de trescientos mil hablantes en nuestra Comunidad, fundamentalmente gracias al sistema educativo y a la euskaldunización de adultos. Esto ha cambiado el perfil del vascohablante. Antes, prácticamente todas las personas bilingües

“Un estudio avala la importancia del euskera en nuestro sistema económico”

eran «eusklaldun zaharras». Hoy, muchas de las personas bilingües son «eusklaldun berris», es decir, que han adquirido el euskera como segunda lengua. Ello influye en su facilidad y soltura, pero es una fase por la que debemos pasar para avanzar. Los «eusklaldun zaharras» debemos estimularles a usar el euskera, debemos acogerles y ayudarles en ese paso, porque ellos nos hacen un gran regalo: la posibilidad de comunicarnos con ellos y ellas en euskera.

Además, si los nuevos vascohablantes transmiten el euskera a sus hijos e hijas en la familia, en las futuras generaciones el bilingüismo estará mucho más afianzado. El futuro del euskera será el que la sociedad vasca le

quierda dar, está en nuestras manos. Por eso soy optimista, porque creo en esta sociedad y en su voluntad.

¿En qué idioma se relaciona habitualmente con los consejeros del Gobierno Vasco?

Desarrollamos el Orden del Día de las reuniones del Consejo de Gobierno mayoritariamente en euskera. Es el idioma que utilizamos habitualmente en nuestras reuniones. Hablo y me escribo en euskera con todas y todos los Consejeros.

El Gobierno Vasco ha presentado la iniciativa Euslan para euskaldunizar el mundo del trabajo.

Sí. La iniciativa Euslan es completamente innovadora. Es innovadora en cuanto a contenido, y lo es también en cuanto a la forma de trabajar y de colaborar.

Esperar resultados diferentes empleando siempre los mismos métodos resulta inútil. Tenemos mucho que mejorar si pretendemos que el uso del euskera en el mundo laboral sea cada vez mayor, y para ello resulta imprescindible innovar nuestra forma de trabajar. Y es exactamente lo que pretende el programa. El objetivo de esta experiencia piloto es compartir, diseñar y poner en marcha buenas prácticas y procedimientos para que el euskera sea cada vez más una lengua de trabajo en nuestras empresas.

¿Cómo valora la labor de los medios locales en euskera?

Los medios de comunicación en euskera son vitales, no solo para el euskera, sino para la convivencia lingüística y social. Pero, además, vivimos en la sociedad de la información, y los medios desempeñan un papel fundamental en el acceso de la ciudadanía a contenidos informativos, culturales, de entretenimiento, formativos, etc. Por tanto, sois un factor determinante en el desarrollo comunitario. En este sentido, además del derecho de recibir contenidos en euskera que asiste a la ciudadanía vasca por ley, siendo el euskera, como es, un factor de convivencia y construcción social, creo que es fundamental la existencia de medios de comunicación en euskera y la presencia del euskera en los medios de comunicación.

¿El monolingüismo, aquí y ahora, es un derecho?

Ser monolingüe es una opción personal que hay que respetar. Pero es importante observar que la inmensa mayoría de la sociedad ha optado por el bilingüismo. La sociedad vasca está por el bilingüismo y, cada vez más, por el plurilingüismo, como sociedad moderna y avanzada.

Realizamos esta entrevista en castellano excepcionalmente, aun siendo un medio en euskera. ¿Quiere lanzar un mensaje a aquellos que, aun no siéndolo hoy en día, en el futuro pudieran ser consumidores de medios en euskera?

Animaría a la gente vascohablante que no está habituada a leer o consumir en euskera a que dé el paso. Quien no tenga la costumbre de leer en euskera verá que, poco a poco, uno se acostumbra y lo hace con mayor facilidad y que, como en la mayoría de las cosas, practicar es el mejor modo de aprender. Leer en dos lenguas siempre da más opciones que leer en una lengua. ▶

Ако нашият език е наши, всички езици са наши.

Hizkuntza guztiak gureak dira gure hizkuntza geurea bada.

Eskualdeko dozenaka lagunek erakutsi dute euskarari dioten atxikimendua. © BERBOTS

Euskaltzaleen auzotik, euskararen herrira

Euskararen Nazioarteko Eguna aldarrikatu eta ospatzeari ekin zioten pasa den astean Uribe Kostan. Abenduaren 19ra arte izango dira ekitaldiak.

A benuaren 3ko data proposatu zuen Euskal Ikasketen Kongresuak euskararen nazioarteko eguna gisa, 1948an. Hurrengo urtean, euskal hizkuntzari gorazarre egin zioten, besteak beste, Parisen, Mexikon, New Yorken, Lapurdin, Behe Nafarroan eta Zuberoan. Orain dela 20 urte, Eusko Jaurlaritzak eta Euskaltzaindiak beste pauso bat eman, eta data instituzionalizatu zuten, Uruguaiko euskaldunek eskatuta. Tradizioari jarraituta, hamaika ekimen antolatu dute asteotan eskualdeko euskalgintza, erakunde eta bestelako eragileek, euskal komunitatea batzeko, hizkuntza eskubideak aldarrikatzeko, edota emandako aurrerapausoak ospatzeko.

Elkarteen gogoratu dutenez, «eusklazaleen ahaleginari eta ekarpenari esker dugu gaur euskaldunon hiztun komunitate bizi eta zabala». Areago, «badakigu herriean antolatzen; asmatu dugu euskaraz ikasteko eskolak eta euskaltegiak sortzen; kultur sorkuntza, eskaintza eta transmisioa euskaratik eta euskaraz egiten dihardugu; aisialdia euskaraz gozagarri egiteko egitasmoak hedatu ditugu; administrazio eta enpresetan euskaraz aritzeko eragile gara; interneten ere .eus komunitatea sortzen ari gara; euskaraz bizitzeko espazioak sortzen eta elikatzen ditugu».

Horregatik, herritar denei «urtean 365 egunetan euskaraz bizitzeko gongoitza» egin diete, «gugaz batera, auzotik herrira euskaltzale eta euskaldun agertzeko gongoitza». □

Programación del Día Internacional del Euskera

Berango

Abenduak 3, eguna

16:30 Perler Beads tailerra, Berangoetan.
18:00 Ipuin-kontalaria: Irrien Lagunak eta Martinbertso, haur-liburutegian.

Abenduak 4, barikua

16:30 Euskal jaia: talo- eta txistorra-jana, eta euskal berbera Alaragaz, Berangoetan.

Erandio

Abenduak 3, eguna

10:00 Berbodromo eta txokolate beroa, Itziar Ituñogaz, Azoka zaharrean.

18:30 Kalejira, Iralaren 23a plazatik.

Ondoren Euskarak 365 Eguna ekitaldia metro-geltokian. Euriaz, Azoka zaharrean.

Getxo

Abenduaren 13ra arte

09:00-21:30 Argihiżkiak IV. lehiaketaren erakusketa, Villamonten.

Abenduaren 18ra arte

08:00-20:00 Olentzero Munduan - Arraun The World erakusketa, Algortako Azokan.

Abenduak 3, eguna

10:00 Trikantu gosaria, Pipers tabernan.
12:00/19:00 Flashmob-a, San Nikolasen.
17:00 Triki-merienda, Azebarrin.
19:15 Udal musika-banda, San Nikolasen.
Ondoren Euskarak 365 Eguna ekitaldia.
20:30 Gazte-sua, Txiki-Otaegi plazan.
Ondoren Gazte-topa, Salem tabernan.

Abenduak 4, barikua

18:00 Txotxongiloak: Tartalo eta sorginak, Kukupraka udal ludotekan, baziideentzat.

Abenduak 6, domeka

17:00 Haur-zinema: Zazpigarren ipotxa, Andres Isasi musika-eskolan. Sarrera: 2,30€.

Abenduak 12, zapatua

18:00 ALBE Gala: bertso-paperak, dantzaldia Gozategigaz eta urtearen errepasoa, Igeretxen.

Abenduaren 19, zapatua

12:00 Iñigo Iraultza Olentzeroren ilobaren abenturen kontaketa umeei, Algortako Azokan.

Leioa

Abenduak 3, eguna

Egun osoz, Egun on kanpaina, herrian.

09:30-13:00 Euskararekin jolasean ekimena, Boulevarden eta Sakonetan.

17:00 Puski eta Txurruksen Pilo, pilo, korapilo ikuskizuna, Kandelazubietan.

18:00 Txokolate-jana, Kandelazubietan.

19:00 Konpromiso Liburua, Kandelazubietan.

Ondoren Barry barrez umore-bakarrizketa.

Abenduaren 5etik 8ra

17:30 Marko makako umeentzako filma, Kultur Leioan. Sarrera: 3,50 euro.

20:00 Amama filma, Kultur Leioan, 4,50€.

Lemoiz

Abenduak 3, eguna

17:30 Disko-festa eta txokolate-jana, Armintzako frontoian.

Abenduak 5, zapatua

19:30 Barry barrez, Armintzako kultur etxeen.

Sopela

Abenduak 3, eguna

20:00 Geltokia ikuskizuna, Kurtzio. 6 euro.

Abenduak 5, zapatua

18:00 Kontu eta kantu ume-saioa, Kurtzio.

Plentzia

Abenduak 3, eguna

19:00 Zuriñe Hidalgo eta Fran Uriasen (Hesian) kontzertu akustikoa, PIE aretoan.

Abenduak 18, barikua

19:30 Bertso-jira Andoni Egaña, Unai Iturriaga, eta Oxabi erromeria-taldeagaz, Eliz plazatik.

Unibertsitatea

Abenduak 3, eguna

08:00 «Euskarra eta Osasuna» narrazio lehiaketa, Medikuntza eta Odontologian (MOF).

09:00 Hautatu taldearen hausnarketa Gizarte Zientzien eta Komunikazio Fakultatean (GZKF).

10:30 Leioako eskoletako umeak kantuz, Mikel Laboa plazan.

10:45 Pregoa eta zapiak jantzi, GZKF-n.

11:00 Kalejira eta dantzak, campusetik zehar.

12:00 Bertso-saio musikatua: Maialen Akizu, Jon Gurrutxaga eta Josune Arakistain bertsolariak eta Aitor Huizi eta Aitzol Eskisabel musikariak, Liburutegiko Ikasle Etxean.

12:30 Lip Dub batan grabaketa MOF-n.

12:45 Etxepare Rap, Zientzako Paraninfoan.

14:00 Bazkaria, Ostalaritzako Eskolan. Bertan: bertsolariak, Euskarazko Esaien Lehiaketaren sari banaketa, flashmob-a eta antzerkia.

15:45 Kontzertua, Zientzako Paraninfoan: Nagore Rondon eta The Rise.

Urduliz

Abenduak 3, eguna

18:00 Triki-bertsos-poteoa Aitor Esteban eta Josu Landetagaz, Basartena tabernatik.

Euskaraz amets egin,
ikasi, idatzi, lan egin, maite-
mindu, jolastu, gozatu,
sentitu...
**zu zeu izan Kutxabanken
ere, bizi euskaraz.**

Aukeratu euskara kutxabankeko harremanetarako.
Galdetu zure bulegoan.

«Contamos la información local, y lo hacemos en euskera»

FERMIN ETXEGOEN ▶

¿TOKIKOM? Suena un poco a chino...

Alaitz Artolazabal: Je, je. Somos una sociedad que agrupa a 60 medios de comunicación locales, muy distintos en tamaño, personalidad, pero con características comunes; por ejemplo, que trabajamos con información local, y que lo hacemos en euskera.

¿Por qué en euskera? ¿Eso no limita vuestro público?

A.A.: Es una de las características que nos define desde el principio, y nuestra razón de ser. La mayoría de los medios asociados a TOKIKOM surgieron en la década de 1980-90, como una herramienta para fomentar el uso del euskera. Los grandes medios apenas prestaban atención a la información local, y surgió la idea de cubrir ese espacio con medios en euskera, hablando de lo que pasa al lado de casa, en tu calle. La idea era ofrecer al público información muy cercana y hacerlo en euskera. De ese modo, facilitamos a la gente que conoce el idioma que lo utilice para hablar de su vida cotidiana, y a quienes no lo conocen, les damos un motivo práctico para acercarse a él.

Urko Aristi: La decisión de «ocupar» el espacio de la información local con medios monolingües en euskera ha supuesto también un pequeño oasis en el ámbito de los medios de comunicación. Basta con echar un vistazo a cualquier kiosko o parrilla de programación para ver cuál es la oferta de entretenimiento e información en euskera en comparación con la de otros idiomas; nos inundan contenidos en castellano, francés, inglés... En ese panorama, poder ocupar el espacio de la información local con medios en euskera supone un pequeño gran respiro para quienes queremos vivir con normalidad en nuestra lengua.

Pero así, priváis de esa información local a la mayoría que no habla el idioma.

Urko Aristi y Alaitz Artolazabal, presidente y directora de TOKIKOM, destacan la labor de la sociedad TOKIKOM.

TOKIKOM

A.A.: Está claro que el público que no se maneja bien en euskera se pierde buena parte de nuestros contenidos, pero tratamos de que esa pérdida sea la menor posible. Los medios locales de TOKIKOM siempre han tenido en cuenta al público no euskaldún, y especialmente a la gente que está haciendo el esfuerzo de aprender el idioma. Por eso hemos tendido siempre a hacer un tratamiento muy gráfico de la información, utilizar un registro sencillo...

en nuestra vocación entra actuar como puente entre el público euskaldún y el que (aún) no domina bien el idioma. Por suerte, eso es cada vez más fácil, puesto que cada vez son más los hogares en los que al menos una persona es euskaldún o está en proceso, y puede ayudar al resto a entender lo que publicamos. Para

esa gente que está aprendiendo, pensamos que es un buen aliciente tener un medio en euskera que le habla de su realidad más cercana.

U.A.: La idea no es marginar a nadie de ningún modo. La iniciativa de crear estos medios ha partido de asociaciones y grupos que funcionan en euskera; que estos medios funcionen en euskera ha venido de forma natural: sus promotores los han creado en euskera, porque es la

lengua en la que se desenvuelven habitualmente.

Vuestros contenidos, entonces, se centrarán sólo en esa gente que funciona en euskera habitualmente.

U.A.: De ninguna manera. Siendo medios locales, nos interesa todo lo que ocurre

a nuestro alrededor. No vivimos en una isla, ni queremos. Sabemos que buena parte de esa actividad de nuestro entorno, se desarrolla en otras lenguas. Somos medios de proximidad, y estamos abiertos a las aportaciones que nos lleguen de la gente de nuestro entorno, sea en el idioma que sea. Quien nos conoce, sabe perfectamente que nuestras puertas están abiertas... y quien no nos conoce, debería hacerlo cuanto antes, je, je.

A.A.: Muchas personas, sin saber euskera, se acercan regularmente a nuestros medios a compartir sus inquietudes, contarnos lo que están haciendo, o a pedirnos que felicitemos a un familiar o amigo. Se desenvuelven con normalidad, en el idioma que haga falta, no se trata de nada traumático. Y es algo que agradecemos mucho, puesto que nos ayuda a ser medios mucho más completos, y a mejorar el servicio que ofrecemos.

Perdón por la insistencia pero, ¿ese servicio no mejoraría mucho haciéndolo en un idioma que entienda más gente?

A.A.: Depende de cómo definas el servicio quequieres dar. Nuestro objetivo es contar la actualidad local, desde el punto de vista local. Podríamos contar esa realidad en inglés, y entonces llegaríamos a un público muchísimo más extenso, pero para la gran mayoría de ese público potencial, nuestro contenido no tendría absolutamente ninguna importancia. Ese punto de vista local, incluye el idioma en el que nos expresamos, entre otras cosas, porque es la lengua en la que nos desenvolvemos habitualmente. Renunciar a hacerlo de esa forma sería abrir las puertas a una uniformización que nos parece francamente triste y empobrecedora. Ya hay medios locales en otras lenguas, y pensamos que publicar los nuestros con nuestro enfoque, incluido el lingüístico, aporta color y riqueza al panorama. Hacerlo en otro idioma sólo para llegar a más gente acabaría con nuestra razón de ser. ◀

Erakunde laguntzaileak: